

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DO WITRAŻY W KOŚCIELE
POD WEZWANIEM PANA JEZUSA MIŁOSIERNEGO I ŚW. ANDRZEJA
APOSTOŁA W CIĘŻKOWICACH**

Opracowanie: mgr Anna Szczepaniak

mgr Anna Szczepaniak
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-422 Kraków, ul. Powstańców 30/58
tel. 609 153 808

Niniejszy załącznik
stanowi integralną część do:

Kraków, grudzień 2023 r.

Decyzji

Pozwolenia 11/2024/A

Postanowienia

Opinii

z dnia 12.07.2024

z up. Małopolskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków w Krakowie
p.o. Kierownika Delegatury w Tarnowie

mgr Agata Kłis-Toton

WPROWADZENIE

Prace konserwatorskie obejmować będą renowację witraży znajdujące się w prezbiterium i nawie kościoła i wykonanie zabezpieczeń termoizolacyjnych w Parafii p.w. Pana Jezusa Miłosiernego i św. Andrzeja Apostoła w Ciężkowicach. Na podstawie wstępnych oględzin obiektów określono stan ich zachowania i sformułowano program prac konserwatorskich.

I. OPIS INWENTARYZACYJNY OBIEKTU

- °Miejscowość: Ciężkowice (województwo małopolskie);
- °Umiejscowienie: Kościół parafialny p.w. św. Pana Jezusa Miłosiernego i Św. Andrzeja Apostoła w Ciężkowicach;
- °Rodzaj obiektu: Okna witrażowe prezbiterium i nawy kościoła;
- °Czas powstania: 1903 r.
- °Wymiary obiektu: Podane w dokumentacji rysunkowej;
- °Materiał i technika: Witraże są wykonane tradycyjną ołowianą techniką witrażową, tzn. elementy szklane z utrwalonymi termicznie dwiema warstwami malarskimi - tj. farbą konturową i patyną - łączone dwuteowymi profilami ołowianymi, w większości kompozycji są to przeszklenia: ornamentalne, geometryczne, gomółkowe wykonane ze szkła katedralnego. Odrębną grupę stanowią witraże figuratywne wykonane ze szkła antycznego barwione w masie o szerokiej gamie barwnej, oraz szkła bezbarwnego. Elementy szklane z utrwaloną termicznie warstwą malarską, tj. farbą konturową nietransparentną: za pomocą której wykonano rysunek, - i patyną: modelunek i światłocien postaci. Całość kompozycji łączona dwuteowymi profilami ołowianymi o szerokości 8 mm, spojenymi lutem cynowo-ołowiowym. Skutkiem prac konserwatorskich wykonanych w latach 80-tych i 90-tych było umieszczenie witraży w stalowych ramach zamontowanych od wnętrza świątyni. Natomiast od wewnątrz zamontowano drugą ramę z zachowaniem dystansu pomiędzy przeszkleniem a witrażem. Zespół witraży figuralnych wpisano do rejestru zabytków ruchomych decyzją z dnia 11 lutego 2011 r., pod nr rejestru: B-215/M.
- °Lokalizacja: Kościół parafialny p.w. Św. Pana Jezusa Miłosiernego i Św. Andrzeja Apostoła; miejscowość: 33-190 Ciężkowice, ul. św. Andrzeja 8.
- °Właściciel: Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Pana Jezusa Miłosiernego i Św. Andrzeja Apostoła w Ciężkowicach.

HISTORIA OBIEKTU

Neogotycki kościół św. Andrzeja w Ciężkowicach powstał w latach 1901-1902 w stylu neogotyckim, według projektu Jana Sasa-Zubrzyckiego. Najbardziej znanym zabytkiem w kościele jest otoczony kultem obraz Chrystusa Miłosiernego w typie „Ecce Homo”, a także zespół witraży wykonany w Krakowskim Zakładzie Witraży Żeleńskiego.

Wszystkie obiekty zostały wykonane w 1903 r. w Krakowskim Zakładzie Witrażu. Przypuszczalnie według projektu malarza Antoniego Tucha.

Przełom XIX i XX wieku to w Europie i USA okres wzrostu popularności witrażu jako rzemiosła oraz techniki artystycznej, co wynikało ze szczególnych tendencji w kulturze tamtego okresu. Artyści związani z takimi prądami, jak secesja oraz ruchem Arts and Crafts, dążyli do renesansu rzemiosła artystycznego. Piękno i kunszt wykonania obiektów codziennego użytku przeciwstawiano brzydocie typowej dla masowej, fabrycznej produkcji oraz postulowano, by odrodzona sztuka użytkowa zajęła miejsce równoważne sztukom pięknym.

Witraże szczególnie dobrze wpisały się w założenia stylistyczne secesji - wyraziste linie oraz płaskie plamy barwne typowe dla obiektów witrażowych sprawiły, że wielu artystów decydowało się na pracę w tej technice¹.

W Polsce aż do początku XX wieku nie istniała ani jedna pracownia pozwalająca na realizację złożonych dzieł sztuki. Dopiero w 1902 roku architekt Władysław Ekielski i malarz Antoni Tuch założyli Krakowski Zakład Witrażów.

W 1904 roku do spółki przystąpił Stanisław Gabriel Żeleński, by dwa lata później przejąć ją w całości. Jego zasługą był znaczny rozwój Zakładu. Żeleński odbył podróż po znanych europejskich pracowniach i na podstawie tych doświadczeń opracował nowatorską wizję swojego przedsiębiorstwa, którą następnie zaczął konsekwentnie realizować. Wzniesiono nowy budynek zaprojektowany we współpracy ze słynnym krakowskim architektem Ludwikiem Wojtyczką uwzględniając specyficzne potrzeby warsztatu. Znajdowało się tam m.in. atelier dla artystów, biblioteka oraz mieszkanie rodziny Żeleńskich. Sprowadzono specjalistów, którzy mieli wykształcić polską załogę i już niedługo zatrudniano wyłącznie rodzimych rzemieślników. Stworzono stanowisko kierownika artystycznego, które kolejno zajmowali Jan Bukowski, Stefan Matejko i Henryk Uziębło – wszyscy z kręgu

¹ Krystyna Pawłowska, *Witraże w kamienicach krakowskich z przełomu wieków XIX i XX*, 1994, s. 68-90.

Polskiej Sztuki Stosowanej. Pierwotnie w budynku mieściła się również pracownia mozaiki szklanej w stylu Murano.

Przedsiębiorstwo było znane pod nazwą „Krakowski Zakład Witrażów, Oszkleń Artystycznych i Fabryka Mozaiki Szklanej S.G. Żeleński” – powszechnie funkcjonował skrót „S.G. Żeleński”.

Stanisław Gabriel Żeleński brał udział w I wojnie światowej jako oficer armii austro-węgierskiej i zginął w 1914 pod Łukowem. Zakład przeszedł w ręce jego żony, Izabeli z Madejskich, która sprawnie zarządzała przedsiębiorstwem, a oprócz tego brała udział w procesie twórczym – słynęła z wielkiej wprawy w doborze szkieł i kolorów.

Rodzina Żeleńskich prowadziła Zakład do roku 1952, kiedy został on upaństwowiony. Do późnych lat 90 należał do spółdzielni „Renowacja” i pozostawał wciąż najważniejszym ośrodkiem sztuki witrażowej w Polsce. Niestety, po transformacji ustrojowej zaczął chylić się ku upadkowi.

W roku 1999 wykupił go Piotr Ostrowski. Uzyskał on zgodę potomków rodziny Żeleńskich na kontynuowanie działalności pod oryginalną nazwą oraz używanie oryginalnej identyfikacji wizualnej, w tym loga zaprojektowanego dla zakładu przez prof. Jana Bukowskiego w 1904 roku.

Po 2000 roku poza nowymi projektami wykonano tu realizację historycznych koncepcji Stanisława Wyspiańskiego do katedry wawelskiej, konserwację witraży Józefa Mehoffera do Domu pod Globusem oraz rekonstrukcję serii ośmiu okien tego samego artysty zaprojektowanych dla kościoła w Turku. W 2017 r. Zakład podjął się rekonstrukcji witraża „Apollo Spętany” Wyspiańskiego, stworzonego przez artystę do budynku Domu Towarzystwa Lekarskiego w Krakowie.

W ciągu ponad stu lat działalności Krakowski Zakład Witrażów został uhonorowany ponad 80 nagrodami na konkursach i wystawach w kraju oraz za granicą.

OPIS OBIEKTU

Tematem opracowania są zabytkowe witraże z trzydziestu dwóch okien kościoła p.w. Pana Jezusa Miłosiernego i św. Andrzeja Apostoła w Ciężkowicach. W obiekcie wyróżnić można kilka grup witraży. Pierwszy z zespołów witraży zasługujący na wyróżnienie to kompozycje figuralne wykonane ze szkła antycznego barwionego w masie oraz szkła bezbarwnego. Rysunek wykonano za pomocą farb konturowych - czarnej (nietransparentnej) oraz - farb naszkliwnych transparentnych wypalanych piecowo w temp. ok. 600⁰ C.

Witraż przedstawiający św. Andrzeja (okno z maswerkiem nr 12 w absydzie). W centrum kompozycji znajduje się całopostaciowe przedstawienie św. Andrzeja. Apostoł jest zwrócony do widza frontalnie. Prawą ręką podtrzymuje stojący przed nim krzyż w kształcie litery „X”, lewą zaś ma położoną na piersi. Poniżej postaci (część niewidoczna od części świątyni) jedną trzecią kompozycji okna zajmuje witraż dywanowy powtarzający wzór okien usytuowany w absydzie.

Witraż przedstawiający św. Jacka (okno nr 1). Witraż przedstawia postać św. Jacka w ujęciu frontalnym trzymającą w prawej dłoni monstrancję, lewa podtrzymuje figurę Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Tłem dla postaci jest architektura gotycka. Kompozycja utrzymana jest w kolorystyce żółcieni, ugrów, czerwieni i zieleni.

Witraż przedstawiający św. Stanisława (okno nr 20). Okno łukowe nad chórem jest podzielone dwoma filarami, złożone z 9 kwater. W środkowej części znajduje się postać św. Stanisława Kostki (patrona Polski i kościoła). Postać ukazana jest na tle architektury w kontrapoście frontalnie z głową skierowaną w lewo, w ramionach podtrzymuje Dzieciątko Jezus.

Witraż przedstawiający Matkę Boską Niepokalanie Poczętą (okno nr 24, transept). Tematem przedstawienia jest Matka Boska Niepokalanie Poczęta. Maryja została ukazana całopostaciowo, frontalnie, z głową pochyloną nieznacznie w prawo. Dłonie ma skrzyżowane nieznacznie na piersiach.

Witraż przedstawiający św. Annę nauczającą Maryję (okno nr 29). Postacie ukazane są w pozycji stojącej. Św. Anna ukazana jest frontalnie, w delikatnym kontrapoście, prawą rękę unosi w geście pouczenia, prawą obejmuje małą Marię.

Pozostałe kompozycje witraży i przeszkleń. Kolejną grupę witraży stanowią przeszklania gomółkowe, wykonane z krążków o średnicy 10 cm, koloru miodowego. Wypełnienia pomiędzy kącikami wykonano ze szkła antycznego barwy niebieskiej. Przeszklenia nad drzwiami (nr 2 i 3) posiadają bordiurę koloru zielonego wykonaną ze szkła katedralnego.

Okna łukowe wykonane są z drewna, przedzielone dwoma szprosami, posiadają widoczne odkształcenia profili ołowianych. Okna łukowe (nr 15 i 16 - zakrystia) w kształcie wydłużonego prostokąta posiadają widoczne uszkodzenia szkła gomółkowego. Wszystkie wymienione okna są pojedynczym przeszklaniem.

Okna (nr 4, 5, 6, 17, 18, 19) lancetowe potrójne, środkowa kwatera dzielona na dwie części. Przeszklenie geometryczne wykonane ze szkła katedralnego o zawężonej gamie barwnej, złożone z dwóch kolorów zieleni i pastelowych fioletów.

Odrębną formę posiada okno w wieży (nr 21), stanowi pojedyncze przeszklenie.

Okna (nr 27, 28, 30, 31, 32) – to przeszklenia geometryczne (plaster miodu), kompozycja złożona z sześciokątów foremnych, wykonana ze szkła katedralnego. Kolorystyka utrzymana jest w jasnych ugrach. Widoczne odkształcenia profili ołowianych i pęknięte szkła.

W skład witraży dywanowych w absydzie wchodzi kompleks okien. Okna ostrołukowe z maswerkiem (nr 10, 11, 13, 14). Podział dwuosiowy złożony z dwunastu kwater. Wykonany ze szkła katedralnego w kolorystyce zieleni, fioletów i żółcieni.

Okna (nr 22, 30) łukowe dzielone dwoma słupkami kamiennymi, złożone z 6 kwater. Przeszklenia geometryczne wykonane ze szkła katedralnego o zawężonej gamie barwnej (ugier i niebieski).

Witraże boczne (w oknach 25 i 26) stanowią pojedyncze przeszklenia z widocznymi uszkodzeniami szkła.

Okna prostokątne z przeszkleniem geometrycznym nr 8 i 9. Witraże wykonane ze szkła antycznego, kompozycja dwubarwna złożona z koloru niebieskiego i jasnego ugru.

STAN ZACHOWANIA

Obiekty od momentu swego powstania stanowiły pojedyncze oszklenie kościoła i narażone były na szkodliwe oddziaływanie zmiennych czynników atmosferycznych, takich jak temperatura, wilgocień, kwaśne deszcze, parcie wiatru na oszklenie itp. Przyczyniło się to do powstania widocznych uszkodzeń szkła, warstw malarskich i profili ołowianych. W opisywanych obiektach zaobserwowano odkształcenia (wybrzuszenia) płaszczyzn witraży, liczne uszkodzenia mechaniczne szkła spowodowane np. parciem wiatru, czy działalnością ludzką. Z powodu gradientu temperatury, wysokiej wilgotności we wnętrzu kościoła oraz zakwaszenia środowiska opracowania malarskie omawianych obiektów uległy znacznej destrukcji, zarówno w warstwie kontur, jak i patyny. Widoczne są ślady napraw dokonywanych w przeszłości w postaci wstawianych szkła o różnych odcieniach od oryginalnych oraz dodatkowego wzmocnienia poprzez dodanie zewnętrznego oszklenia ochronnego w paru witrażach. Występuje również duży stopień zabrudzenia obiektów, zarówno od strony zewnętrznej, jak i wewnętrznej, związany z wysokim stopniem zanieczyszczenia środowiska. Widoczne są odkształcenia profili ołowianych i pęknięte szkła, widoczne uszkodzenia szkła gomółkowego oraz liczne ubytki w oszkleniu. Obecne oszklenia ochronne wykonane są nie prawidłowo od zewnątrz, spływając profil kamieniarki okiennej.

Jako szyby zastosowano „szkło zbrojone” grubości 8 mm. Pomiędzy witrażami a obecnym oszkleniem ochronnym jest dystans ok. 10 mm bez wentylacji.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Celem proponowanych zabiegów jest pełne przywrócenie walorów estetycznych obiektów i zabezpieczenie techniczne przed dalszym procesem niszczenia. W tym celu zostaną usunięte wieloletnie zabrudzenia powierzchniowe, zostanie wykonana wymiana rozbitych szkła na nowe lub klejenie oryginalnych w miejscach uzasadnionych technologicznie, odtworzenie spłukanych warstw malarskich, wzmocnienie kwater witrażowych przez wymiany uszkodzonego ołowiu i wymiana uszczelnień w postaci kitów.

Zakłada się także radykalną poprawę warunków przechowywania obiektów przez wprowadzenie dodatkowego zabezpieczającego oszklenia zewnętrznego szybami zespolonymi, eliminującego w przyszłości wpływ parcia wiatru na witraż, zmniejszającego wpływ gradientu temperatury oraz poprawiającego izolację termiczną budynku.

Program prac konserwatorskich przewiduje pełną renowację z przywróceniem pierwotnych walorów estetycznych witraży. A także wykonanie oszklenia ochronnego okien w postaci zespołu szybowego zamontowanego w miejsce witraża, a witraż zostanie nieco przesunięty do środka otworu okiennego. Zastosowanie szyb zespolonych zapewni poprawę termoizolacyjności okien, zachowa estetykę przeszkleń. Zminimalizuje również szkodliwe czynniki zewnętrzne działające na obiekt, jak wilgoć, wiatr i temperatura.

Do wszystkich witraży przewiduje się wykonanie oszklenia ochronnego w postaci pakietów zespolonych z szyby bezpiecznej 33.1/6/4 szer. 16 mm. Zastosowanie szyb ochronnych zapewni poprawę termoizolacyjności okien i estetykę przeszkleń. Witraże po konserwacji będą montowane na podwieszonych nowych konstrukcjach żelaznych w dystansie 3 cm ze stałą cyrkulacją powietrza pomiędzy oszkleniami. Konserwacja witraży obejmuje również oczyszczenie i zabezpieczenie zabytkowej żelaznej konstrukcji kwater. Uchylne elementy okien (wywietrzniki) zostaną zachowane w dotychczasowych miejscach.

Celem proponowanych zabiegów jest – jak wspomniano – pełne przywrócenie walorów estetycznych witraży i zabezpieczenie techniczne przed dalszymi procesami niszczenia. Zostaną usunięte wieloletnie zabrudzenia, zostanie przeprowadzone sklejenie oryginalnych szkła w miejscach uzasadnionych technologicznie, wymiana rozbitych szkła na nowe oraz odtworzenie zniszczonych warstw malarskich.

„Celem konserwacji powierzchni szkła jest jego zachowanie, nie zaś rozjaśnienie witrażu poprzez usunięcie produktów korozji czy nalotów. Jeśli już zachodzi potrzeba oczyszczenia szkła, prace należy prowadzić na ograniczonej powierzchni i w sposób kontrolowany. Niezbędna jest przy tym pełna świadomość zagrożeń związanych z wybranymi metodami i materiałami konserwatorskimi. Wykluczone są kąpiele (moczenie) i okłady tak całych kwater, jak i poszczególnych fragmentów pokrytych warstwą malarską”².

Wykonane zostaną zbiegi wzmocnienia kwater witrażowych przez wymiany uszkodzonego ołowiu i uszczelnienie kitem. Zabytkowe szkło zostanie odczyszczane i sklezione.

Nowe uzupełnienia, retusze i rekonstrukcje warstwy malarskiej zostaną wykonane w sposób naśladowczy do oryginału według zasady, jak najmniejszej ingerencji w obiekt i odwracalności zmian. Każde uzupełnione szkło należy oznaczyć w sposób trwały, możliwe jest umieszczenie na nim daty i sygnatury. Wszystkie zabiegi będą przeprowadzone z poszanowaniem oryginału, z zastosowaniem metod w pełni odwracalnych, wszelkie rekonstrukcje czy naprawy będą przeprowadzone w miarę zachowawczo w zakresie ustalonym na komisji konserwatorskiej.

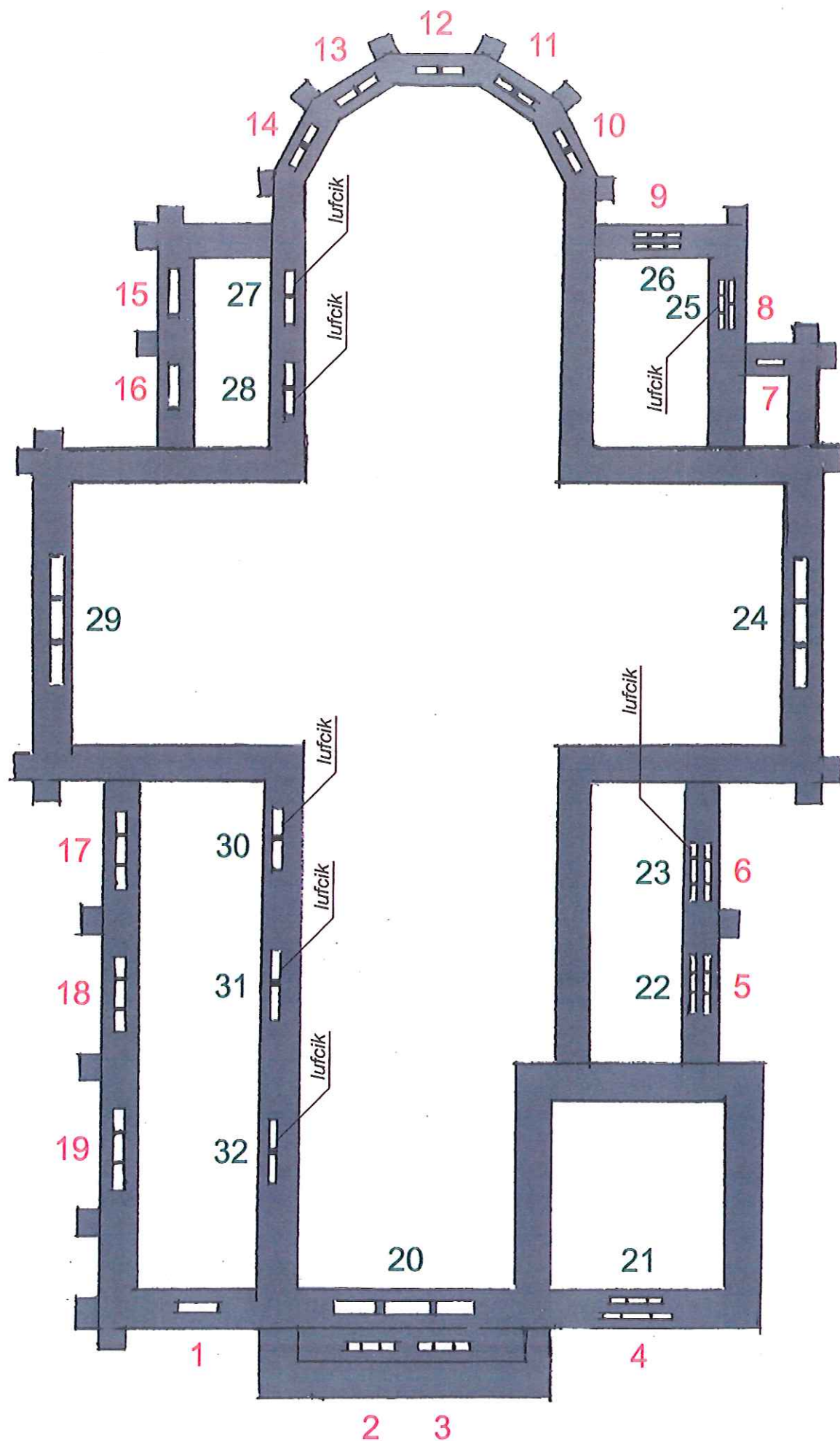
Wszystkie prace dotyczące problematyki konserwatorskiej oraz ewentualnej problematyki prowadzonych prac będą na bieżąco konsultowane z nadzorującym prace konserwatorem zabytków. Zakres programu konserwatorskiego jak i dobór materiałów do prac konserwatorskich może ulec zmianie i ostatecznie zostanie potwierdzony w trakcie prowadzonych prac konserwatorskich, w porozumieniu z urzędem konserwatorskim.

PROPONOWANY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PRZY WITRAŻACH

1. Sporządzenie dokumentacji fotograficznej i rysunkowej w celu późniejszego odtworzenia warstw malarskich;
2. Demontaż kwater witrażowych tj. wyjęcie ich od wewnątrz kościoła z obecnego miejsca osadzenia i zabezpieczenie otworów okiennych do czasu montażu oszklenia ochronnego płytami OSB;
1. Wstępne czyszczenie witraży pędzlami szczecinowymi;

² *Corpus Vitrearum. Wytyczne dotyczące Konserwacji i Restauracji Witraży*. Wersja druga, Norymberga 2004. (dostęp: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cvp.ihs.uj.edu.pl/documents/66705910/145249008/Wytyczne+konserwatorskie/70f14796-da02-433d-ba55-a140489beffc; 24. grudnia 2023 r.).

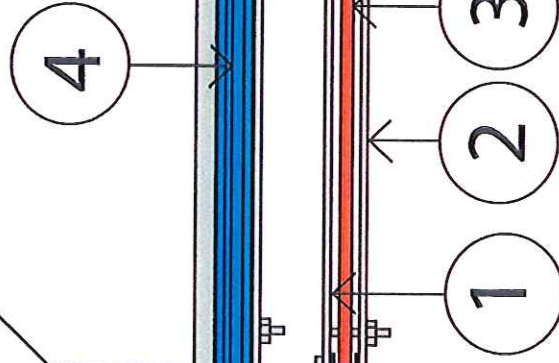
2. Oczyszczenie szkieł wodnym roztworem niejonowanego mydła, a następnie delikatne usunięcie pozostałości detergentu przez przemycie i płukanie w wodzie;
3. Klejenie pękniętych szkieł klejem utwardzalnym światłem ultrafioletowym Drei Bond 6022 lub epoksydową żywicą Araldite 2020, razem z ich wyretuszowaniem dla zamaskowania miejsc klejenia;
4. W przypadku szkieł rozbitych wymiana na nowe z opracowaniem jak w pkt. 8;
5. Uzupełnienie warstwy malarskiej na oryginalnych szklach farbą opartą na 5% roztworze Paraloidu B-72 w toluenie z naturalnymi pigmentami;
6. Naprawa siatki ołowianej, wyprostowanie wybrzuszeń kwater;
7. Naprawa pękniętych lutów oraz uzupełnienie fragmentów siatki ołowianej;
8. Kitowanie kwater kitem szklarskim;
9. Witraże z barwnym, geometrycznym szkleniem: Wykonanie ram stalowych powtarzających podziały i wymiary obecnych okien z zachowaniem dystansu pomiędzy witrażem a pakietem termoizolacyjnym o szer. 3 cm. Konstrukcja ramy wewnętrznej mocującej witraż powinna umożliwiać cyrkulację powietrza. W tym celu należy wykonać szczeliny wentylacyjne 20 -5 mm. Na dole i u góry każdej ramy. Szerokość profili metalowych zabezpieczających witraże w ramie nośnej wys. 2cm, szer. 1 cm (proponuję) na rys.2-3. Kolor ram czarny mat;
10. Witraże figuralne z postaciami świętych: Wykonanie ram stalowych powtarzających podziały i wymiary obecnych okien z zachowaniem dystansu 3 cm. pomiędzy witrażem a szybą ochronną. Konstrukcja ramy wewnętrznej mocującej witraż powinna umożliwiać cyrkulację powietrza. W tym celu należy wykonać szczeliny wentylacyjne 20 -5 mm, na dole i u góry każdego ciągu ram. Kolor ram czarny mat;
11. Montaż ram do glifu kamieniarki okiennej przy pomocy śrub osadzonych w kotwie chemicznej poliestrowej np. KOELNER. Do wypełnienia szczelin wpuszczających światło pomiędzy ramą a kamieniarką okienną, proponuję się fartuch z blachy ołowianej 0.5 mm grubości. Zasadność tych uszczelnień będzie konsultowana ze Służbami Konserwatorskimi;
12. Końcowe opracowanie glifu kamieniarki okiennej i pakietów zespolonych zostanie wykonane od środka zaprawą spoinową Remers FM SAN, a od zewnątrz bezbarwnym neutralnym silikonem w minimalnej szerokości spoiny, według rys.2-3;
13. Montaż szyb ochronnych oraz witraży po konserwacji. Ramy mocujące witraż przykręcane na śruby w spoinach elementów kamiennych ;
14. Wykonanie dokumentacji opisowej i fotograficznej po konserwacji.

Rysunek 1. Rzut kościoła z oznaczoną numeracją okien
1-19 okna pierwszej kondygnacji, 20-32 okna drugiej kondygnacji (chór, wieża, nawy boczne, transept)

zewnątrz

kołek rozporowy z wkrętem, wiercony w spoinach kamiennych elementów

blacha ołowiana gr. 0,5 mm, jako osłona światła malowana po wyprofilowaniu na kolor piaskowca,
do uzgodnienia w trakcie prac z Małopolskim Konserwatorem Zabytków

przyspawane zawiesie z płaskownika 30x3mm

wewnątrz

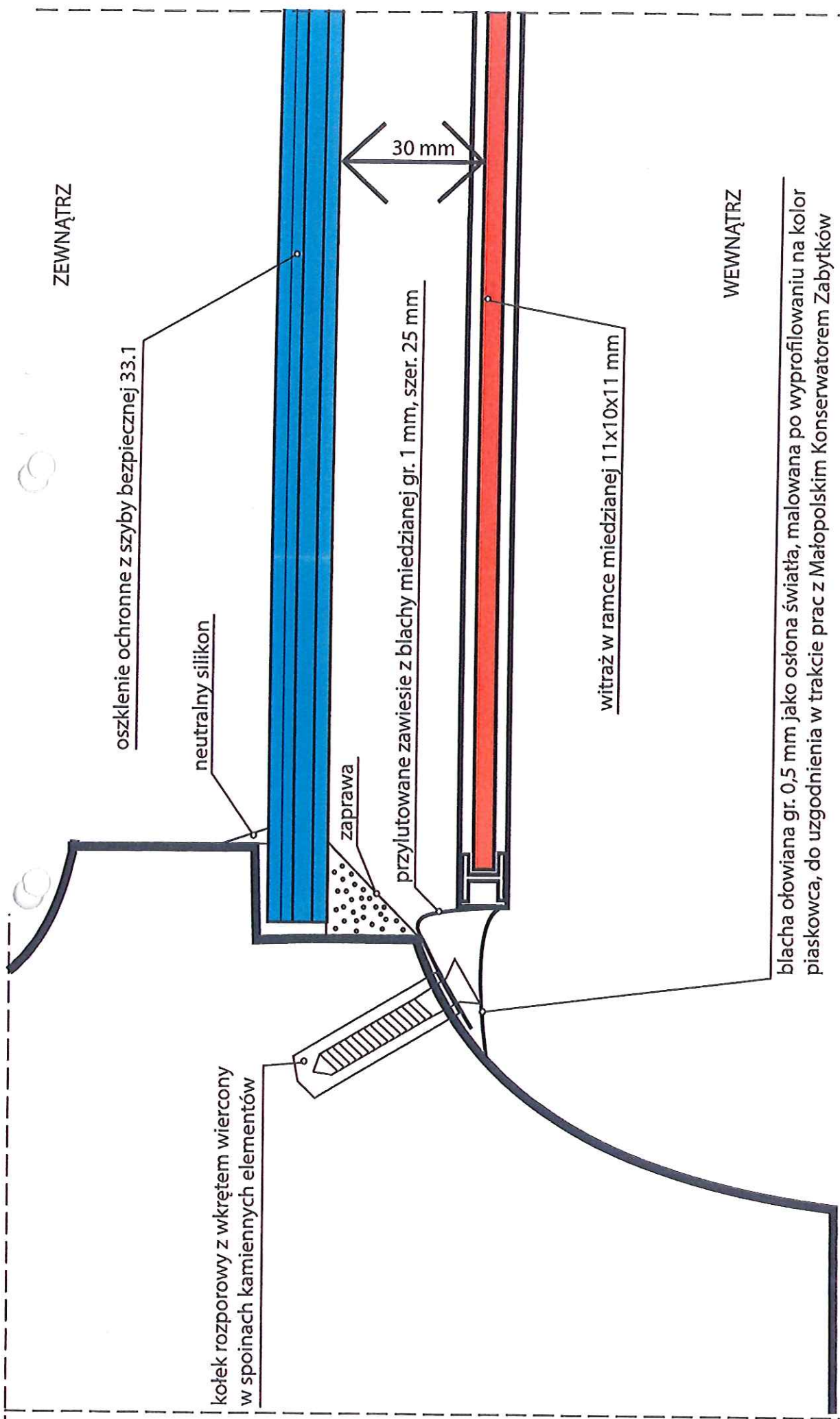
przyspawane zawiesie z płaskownika 30x3mm

Rys. 2. Przekrój poprzeczny montażu oszklenia ochronnego i witraży w kościele św. Andrzeja w Ciężkowicach. Autor mgr Sławomir Oleszczuk, czerwiec 2024 r.
Legenda:

- 1- nowa rama okna z kątownika 25x25mm ścianka 3mm, połączona wewnątrz płaskownikami 40x3mm i przyspawanymi prętami 8x8mm, przyspawane pręty gwintowane śr.5mm 25mm długości;
- 2- powtórzony podział konstrukcji „1”, zewnętrzna rama z płaskownika 20x3mm, wewnętrzny płaskownik 40x3mm, z otworami na pręty śr. 7mm;
- 3-witraż po konserwacji;
- 4- oszklenie ochronne z szybą zespoloną 33.1/6/4 łącznej szerokości 16mm.

mgr Anna Szczepaniak
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-422 Kraków, ul. Powstańców 30/58
tel. 609 153 808

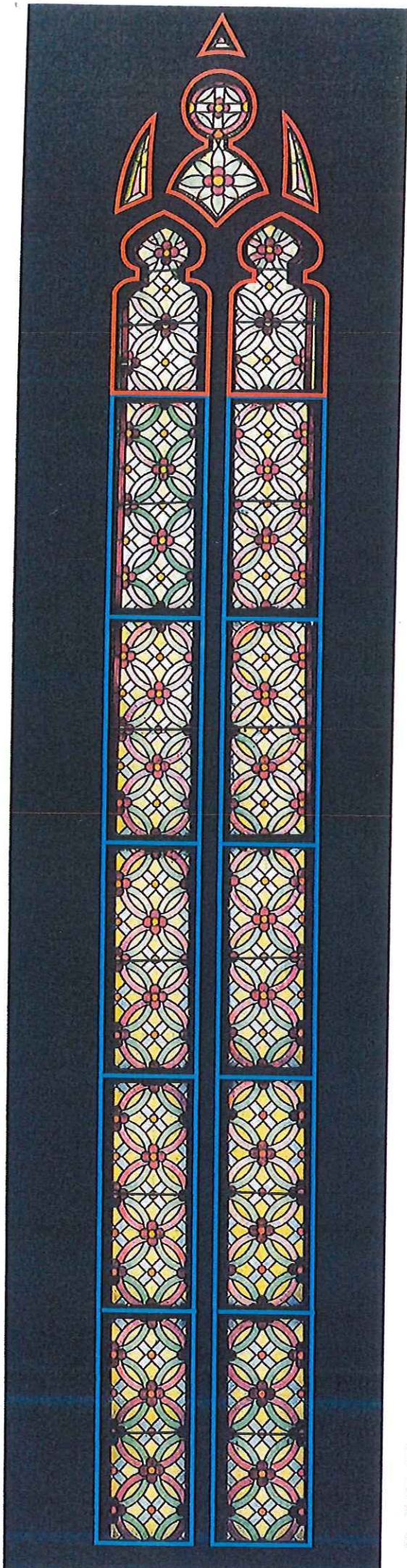
Anna

Rys. 3. Przekrój poprzeczny pokazujący montaż oszkleń i witraży w kamiennych maswerkach okien kościoła p.w. św. Andrzeja w Ciężkowicach.
Autor mgr Sławomir Oleszczuk, maj 2024 r.

mgr Anna Szczepaniak
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-422 Kraków, ul. Powstańców 30/58
tel. 609 153 808

Anna

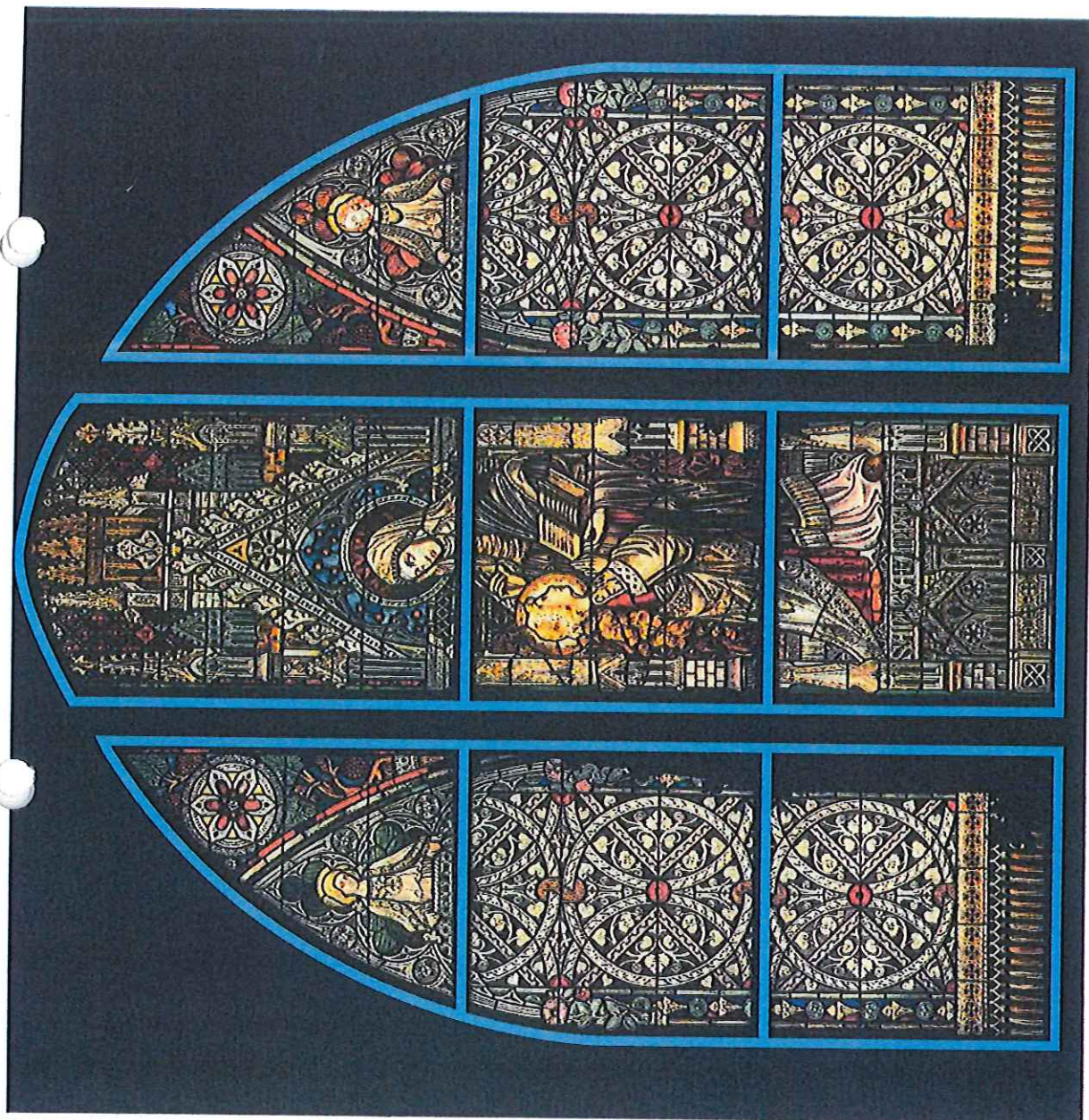
mgr Anna Szczepaniak
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-422 Kraków, ul. Powstańców 30/58
tel. 609 153 808

Anna Szczepaniak

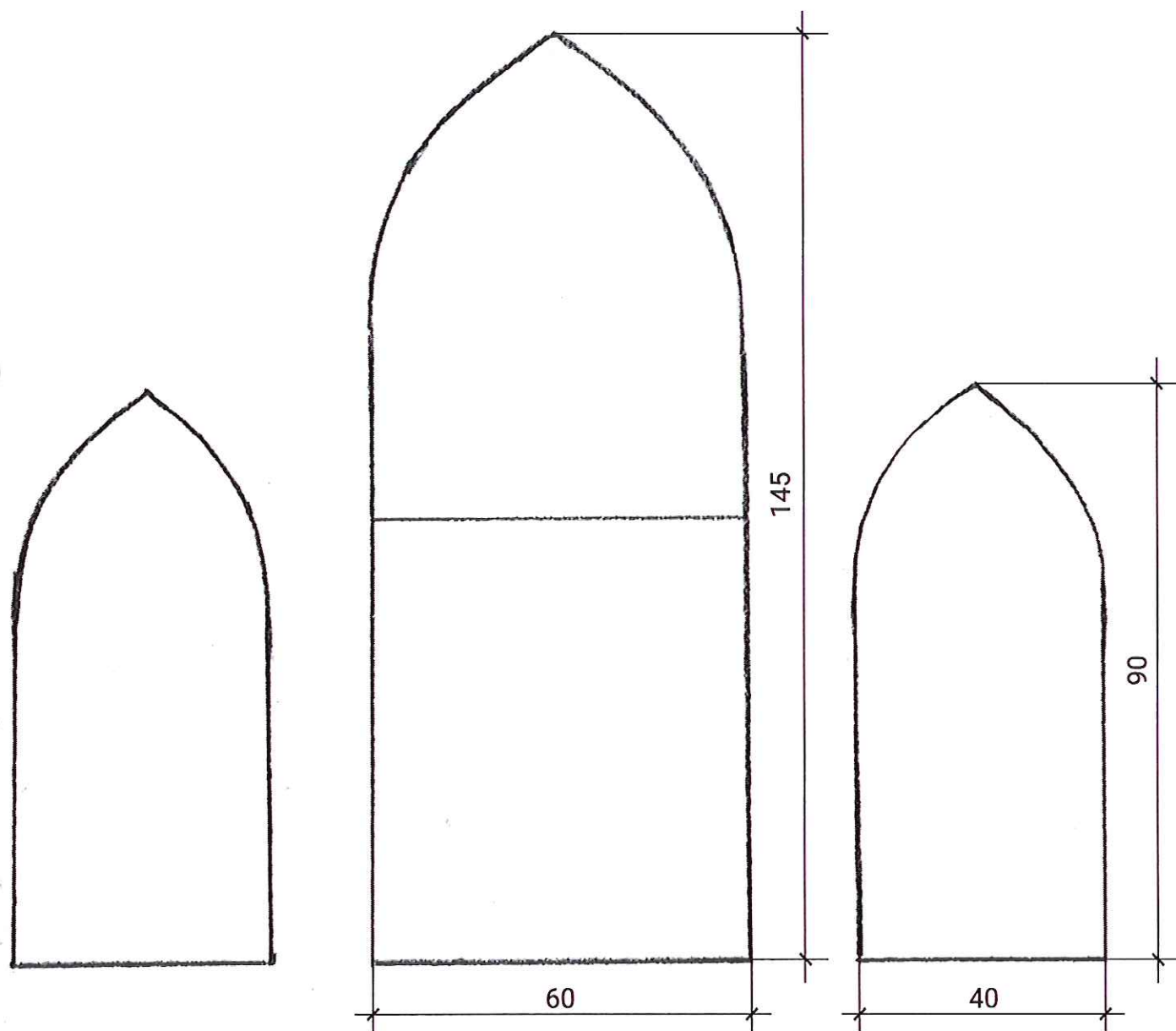
Rys. 4. Przykładowa wizualizacja umieszczenia nowych ram pod witraż prezbiterium w kościele p.w. św. Andrzeja w Ciężkowicach. Kolorem niebieskim zaznaczono ramy stalowe, kolorem czerwonym ramy z miedzianego ceownika.

mgr Anna Szczepaniak
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-422 Kraków, ul. Powstańców 30/58
tel. 609 153 808

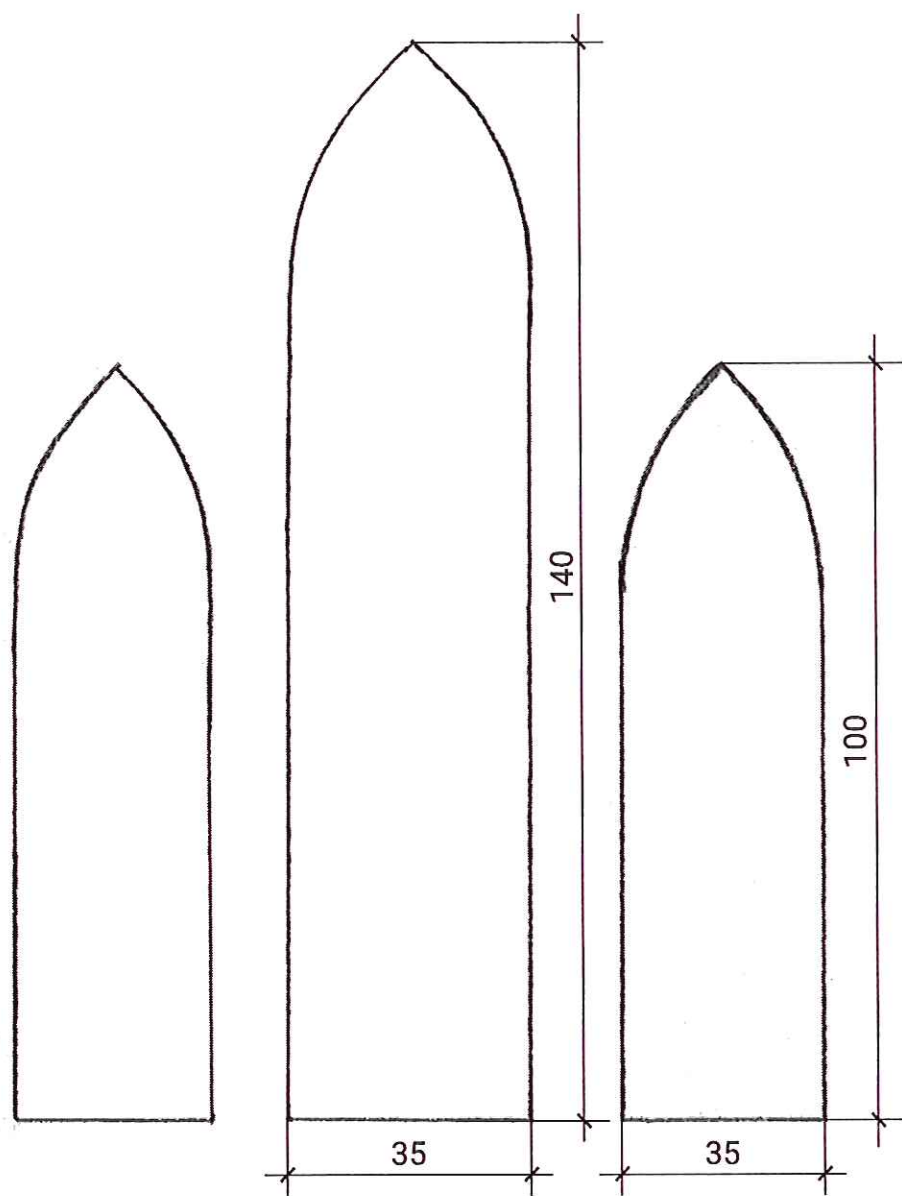
Anna

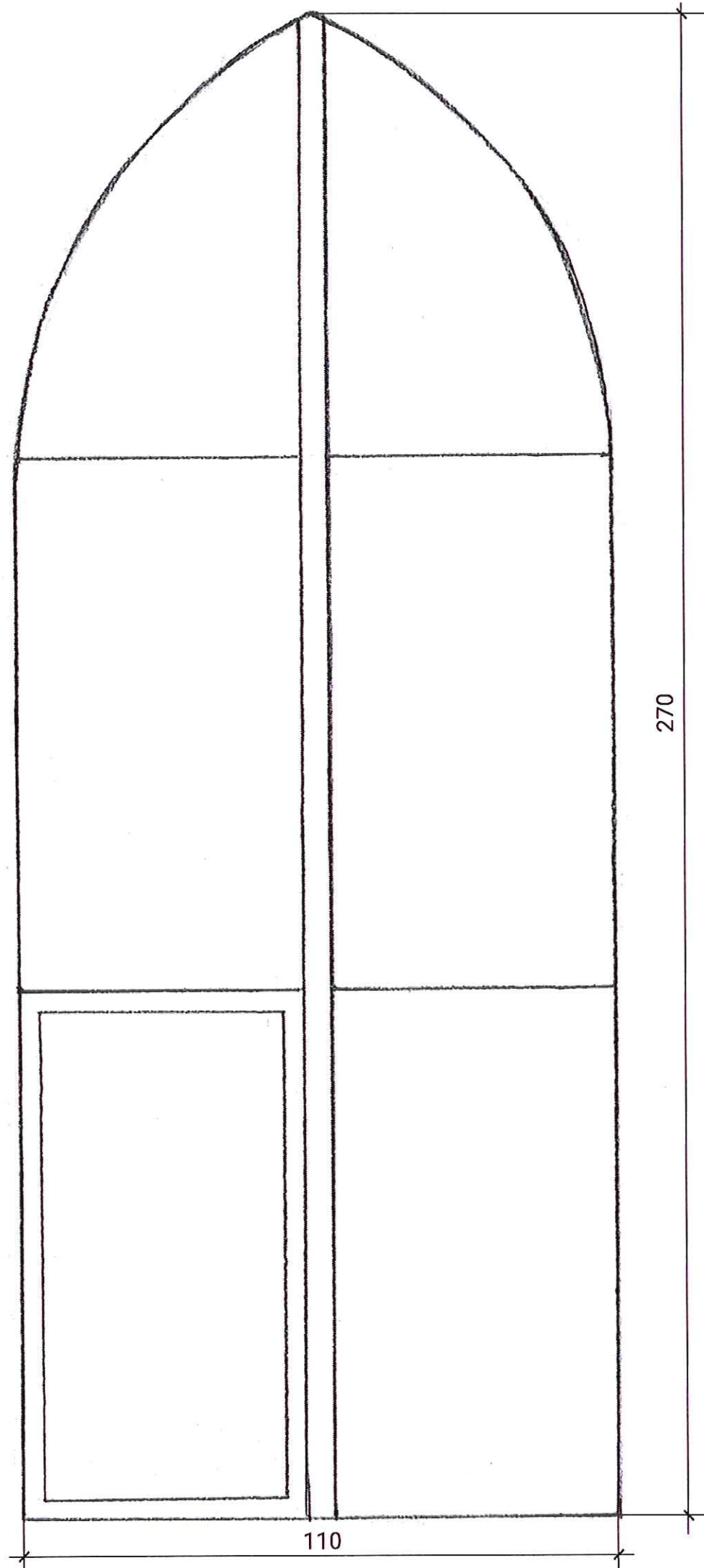
Rys. 5. Przykładowa wizualizacja umieszczenia nowych ram pod witraż transeptu w kościele p.w. św. Andrzeja w Ciężkowicach.
Kolorem niebieskim zaznaczono stalowe ramy.

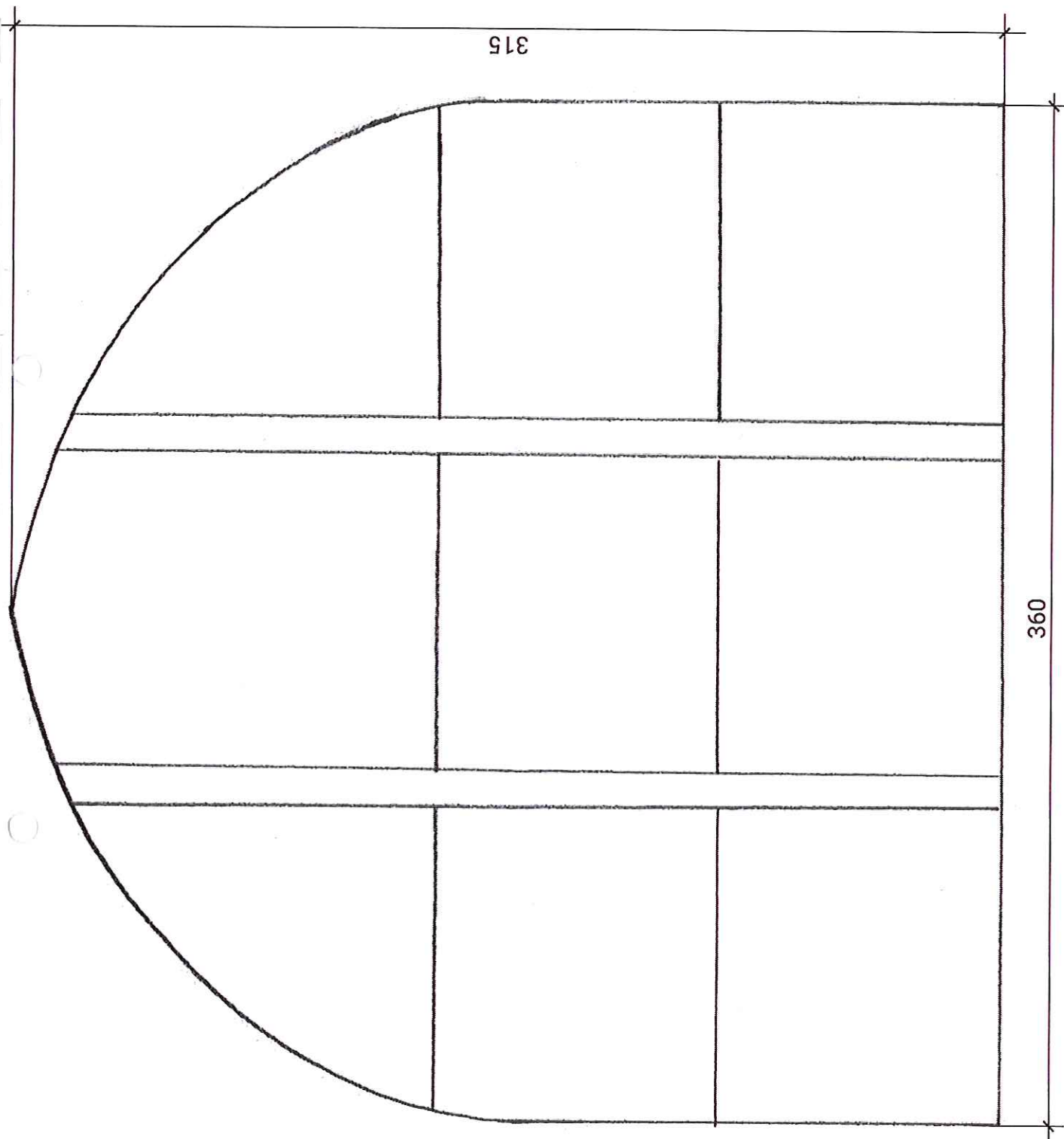
Rys. 5. Schemat okien lancetowych 4, 6, 5, 17, 18, 19 wraz z wymiarami

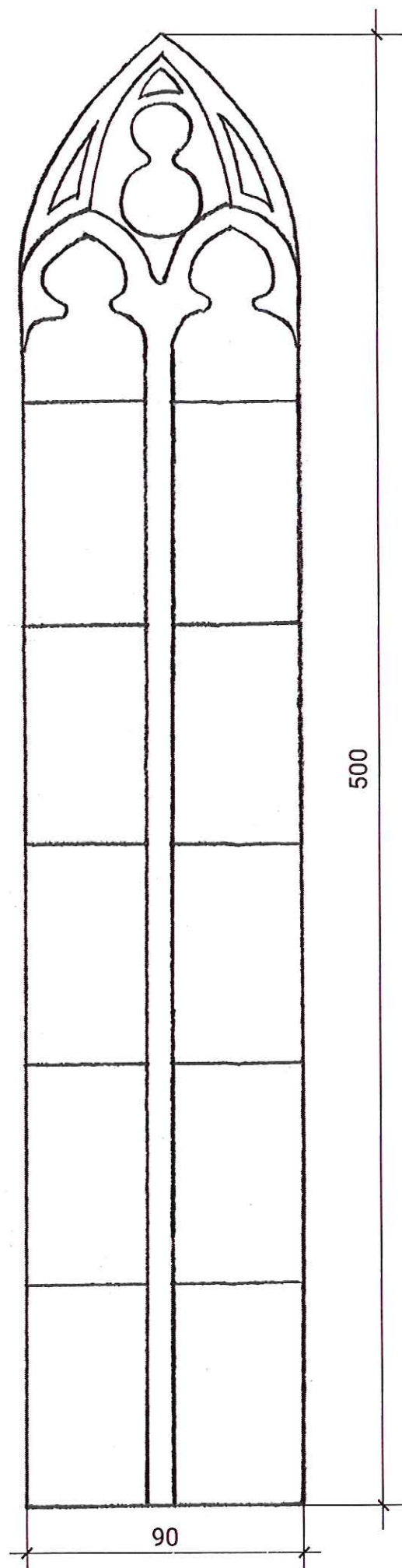
Rys. 6. Schemat okna lancetowego (wieża) 21 wraz z wymiarami

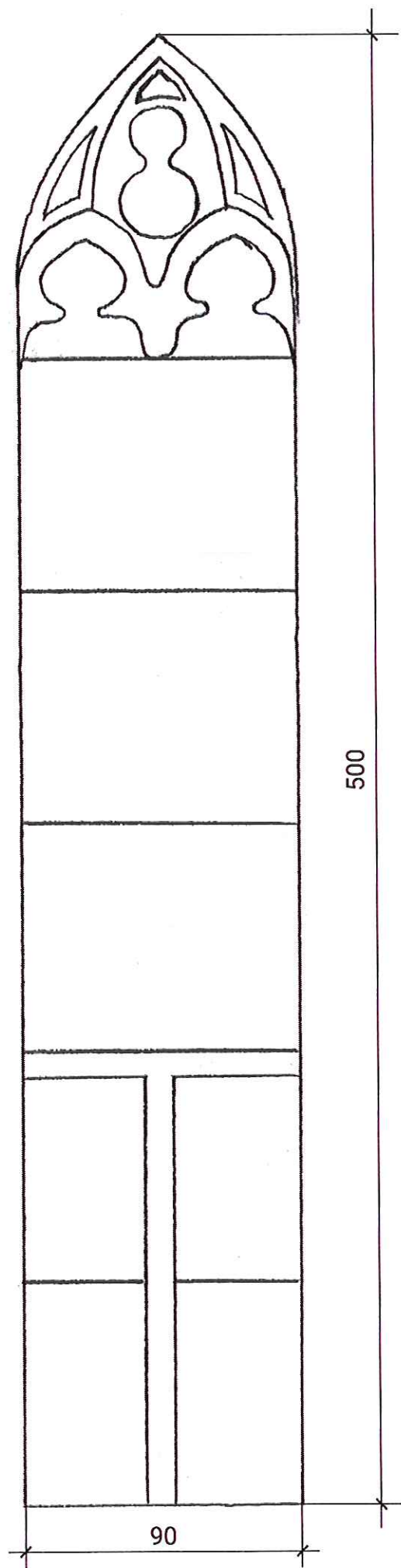
Rys. 7.
Schemat okien
27, 28, 30, 31, 32
wraz z wymiarami
(dolna kwatera otwierana)

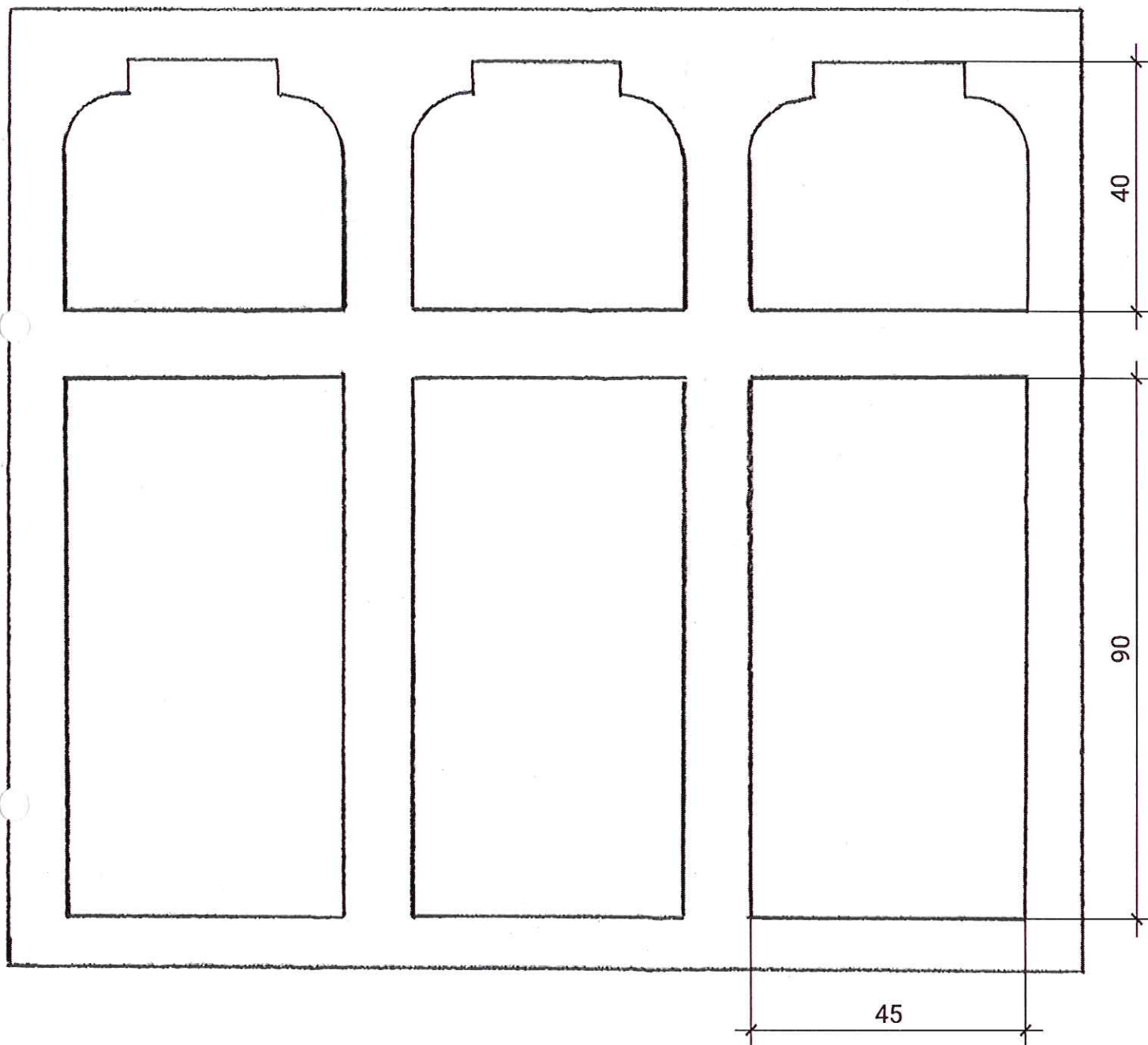
Rys. 8. Schemat okien 20, 29, 24 wraz z wymiarami

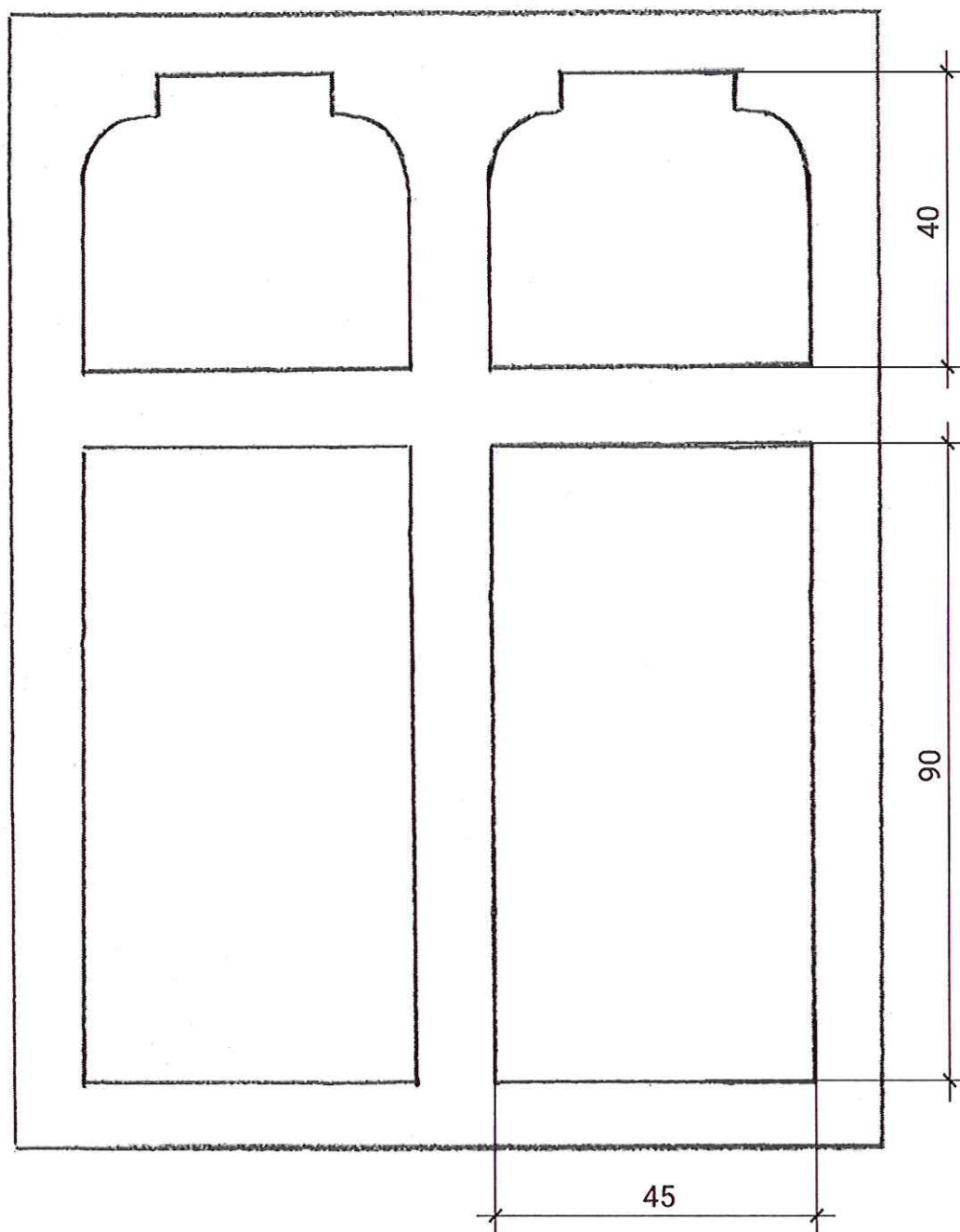
Rys. 9. Schemat okien 10, 11, 13, 14 (absyda) wraz z wymiarami

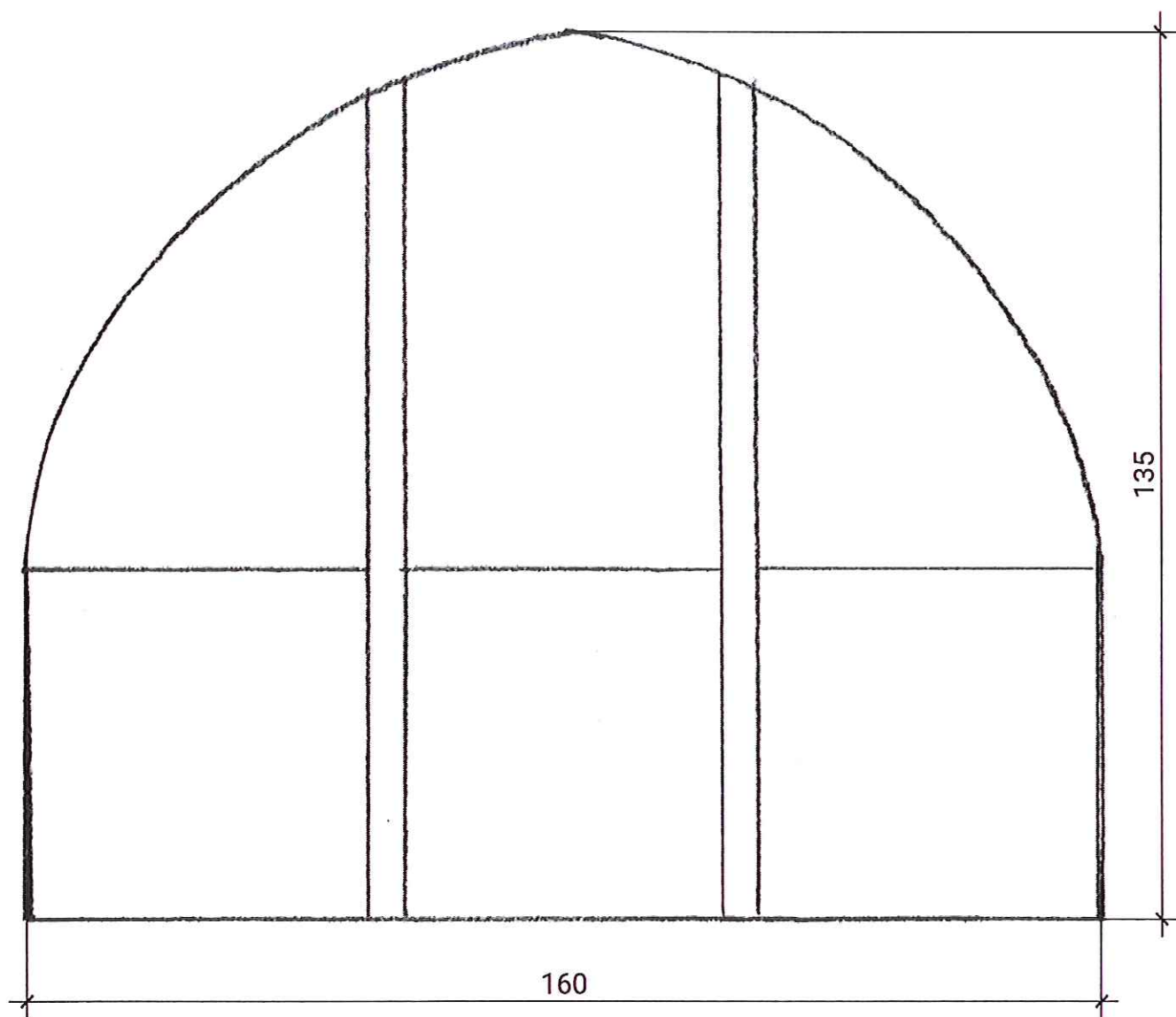
Rys. 10. Schemat okna 12 (absyda) wraz z wymiarami

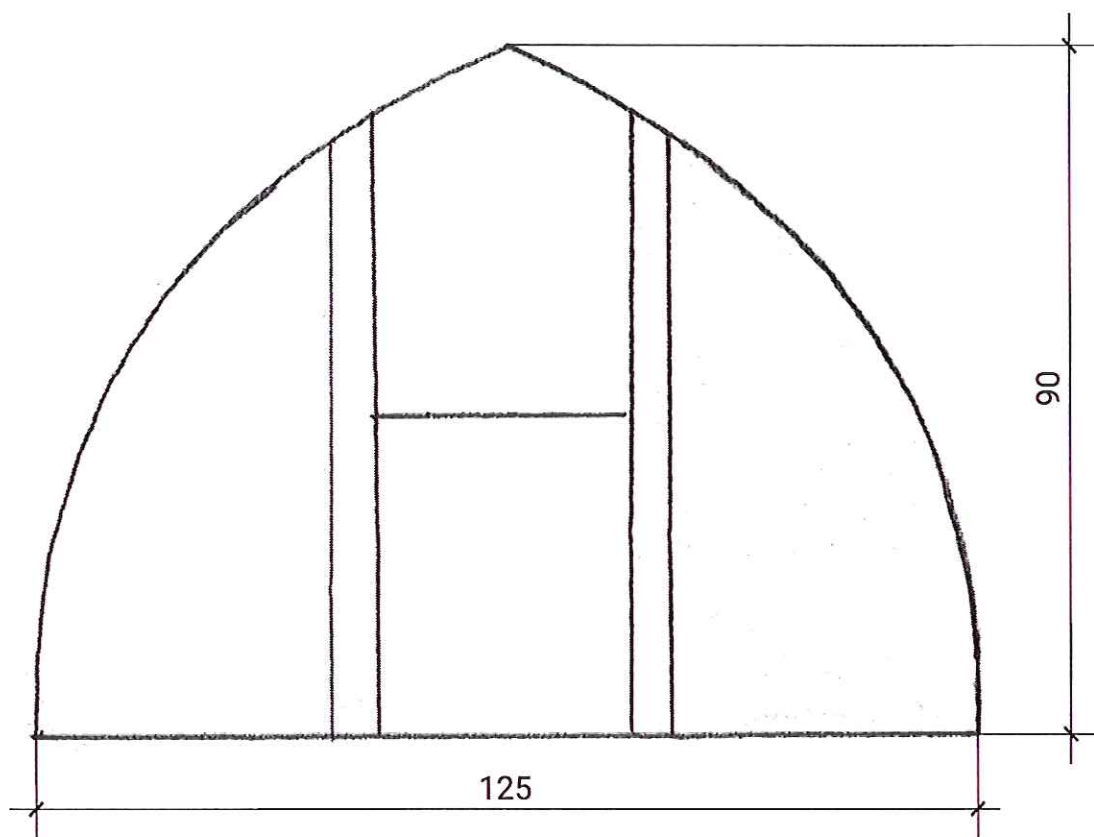
Rys. 11. Schemat okna 26 wraz z wymiarami

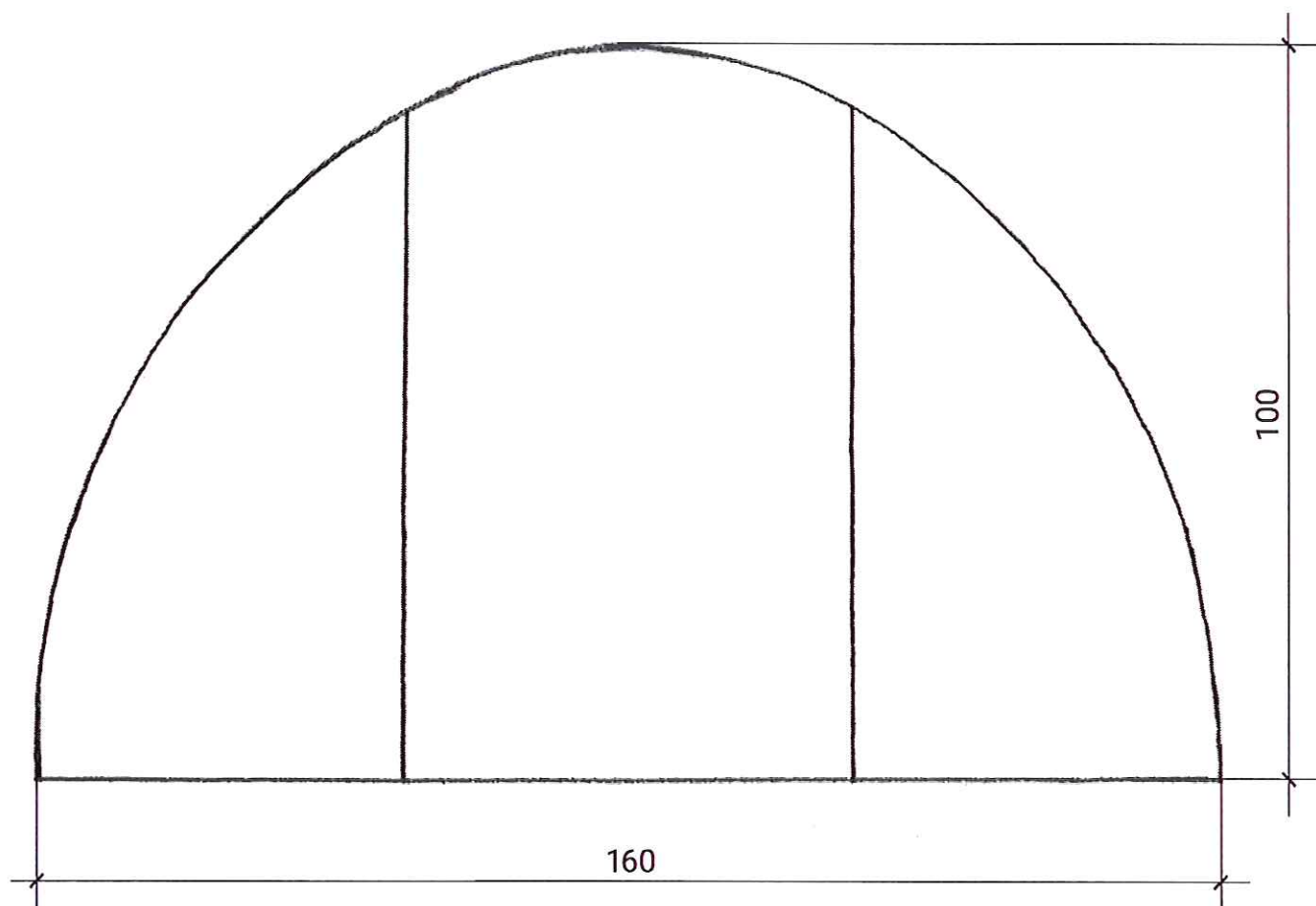
Rys. 12. Schemat okna 8 wraz z wymiarami

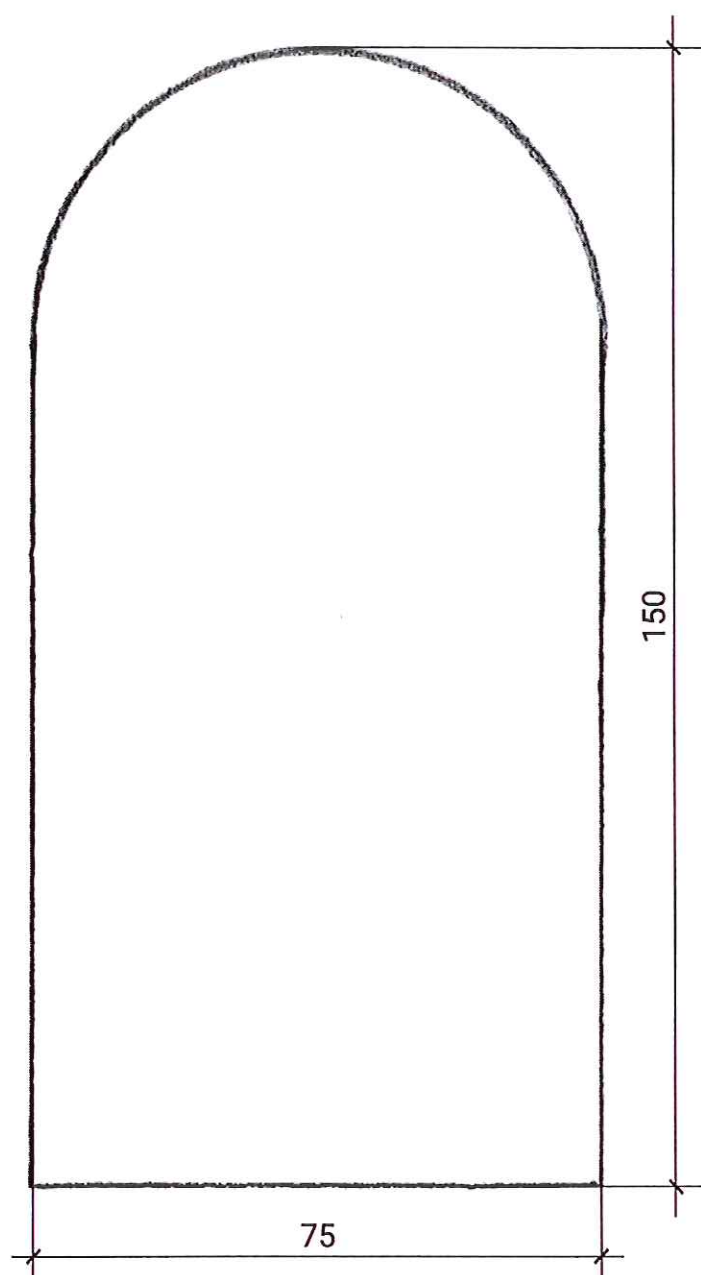
Rys. 13. Schemat okien 22, 33 wraz z wymiarami

Rys. 14. Schemat okna 25 wraz z wymiarami. Środkowa dolna kwatera otwierana.

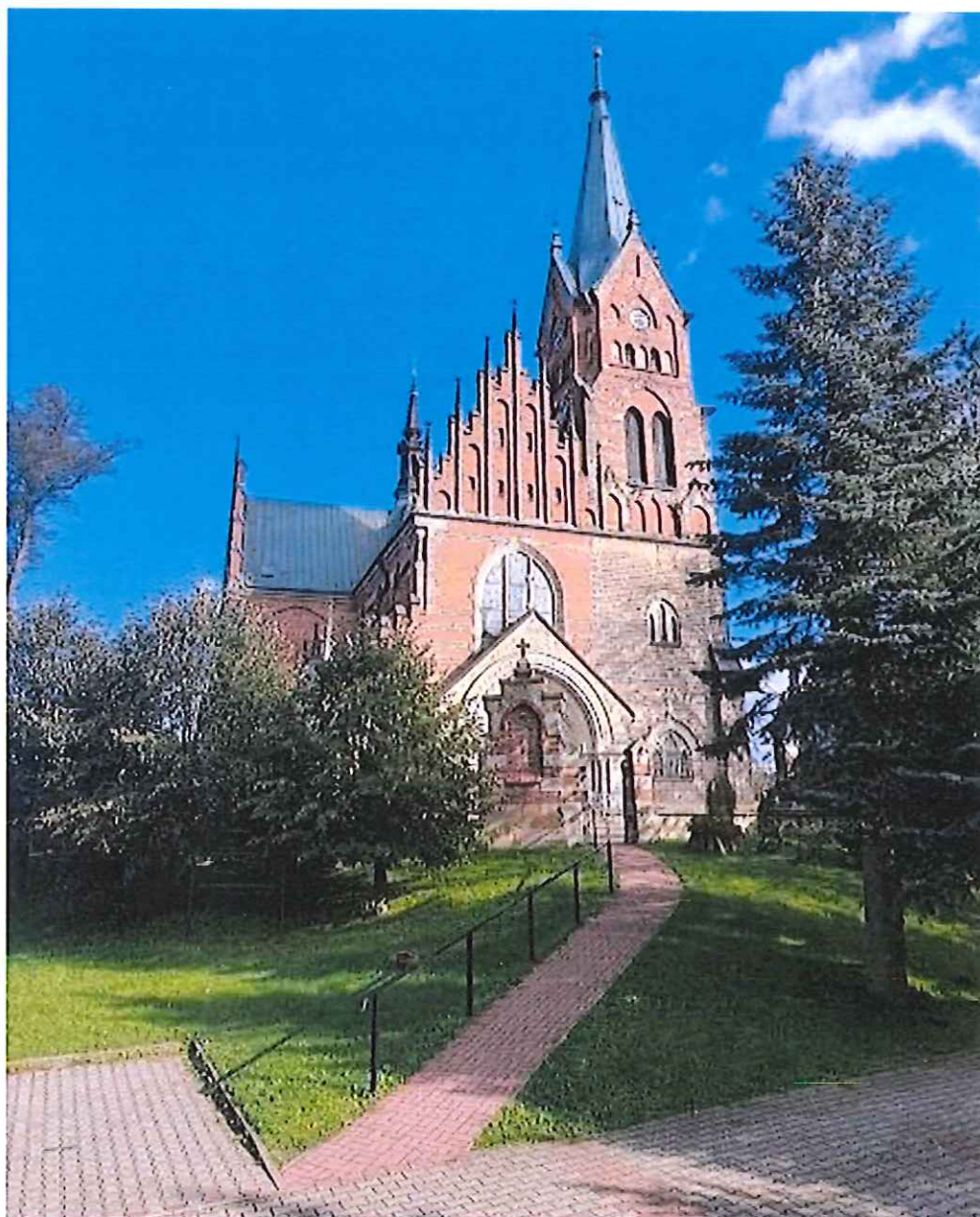

Rys. 15. Schemat okna 26 wraz z wymiarami

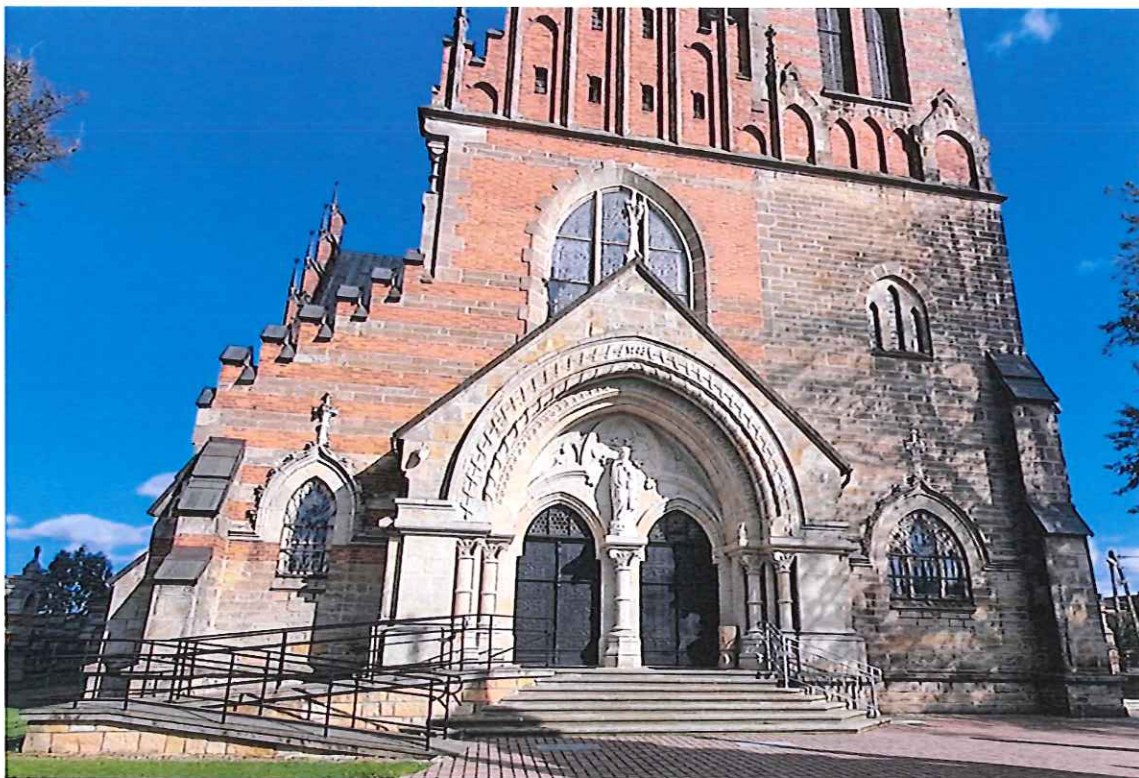

Rys. 16. Schemat ram okien 15, 16 wraz z wymiarami

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny elewacji kościoła od zachodu. Stan przed konserwacją. Widoczne umiejscowienie otworów witrażowych i ogólny widok zachowania oszklenia zewnętrznego witraży w świetle odbitym (zdzj. autorki).

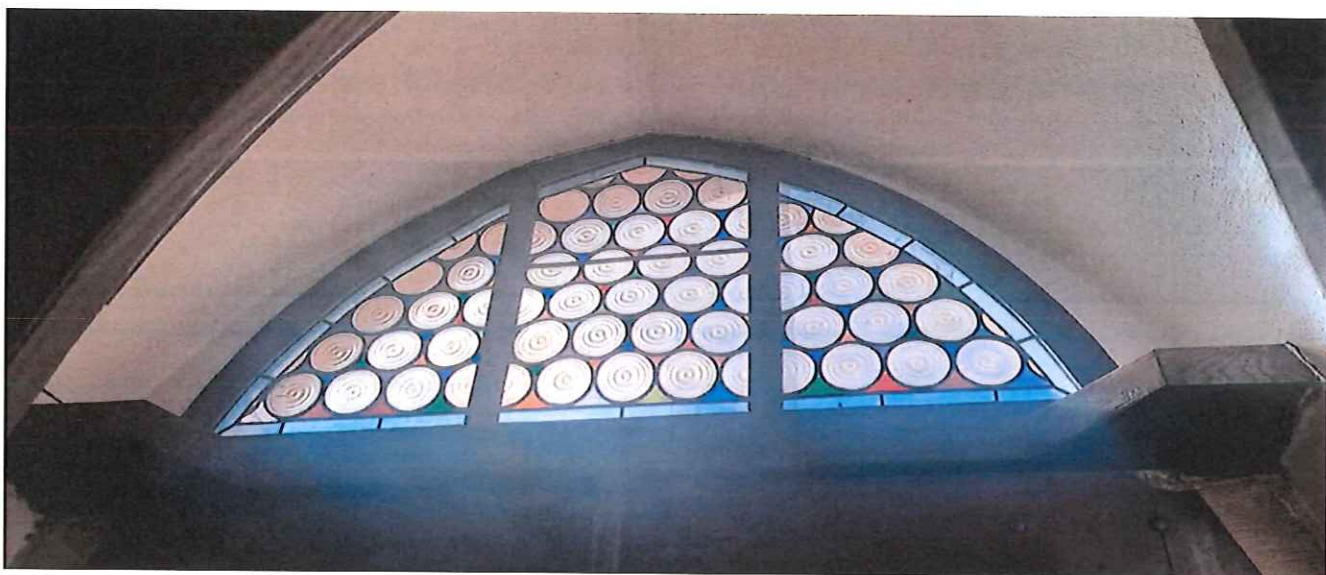
Fot. 2. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny elewacji kościoła od zachodu i ogólny widok zachowania oszklenia zewnętrznego witraży w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczny witraż przedstawiający św. Jacka (odn. fot. nr 18), witraż geometryczny w romby (nr 4), witraż w górnej kondygnacji przedstawiającej św. Stanisława (nr 20) oraz trójdzielny witraż z ornamentyką geometryczną (nr 21). Okna witrażowe dolnej kondygnacji są osłonięte kratami ochronnymi (zdj. autorki).

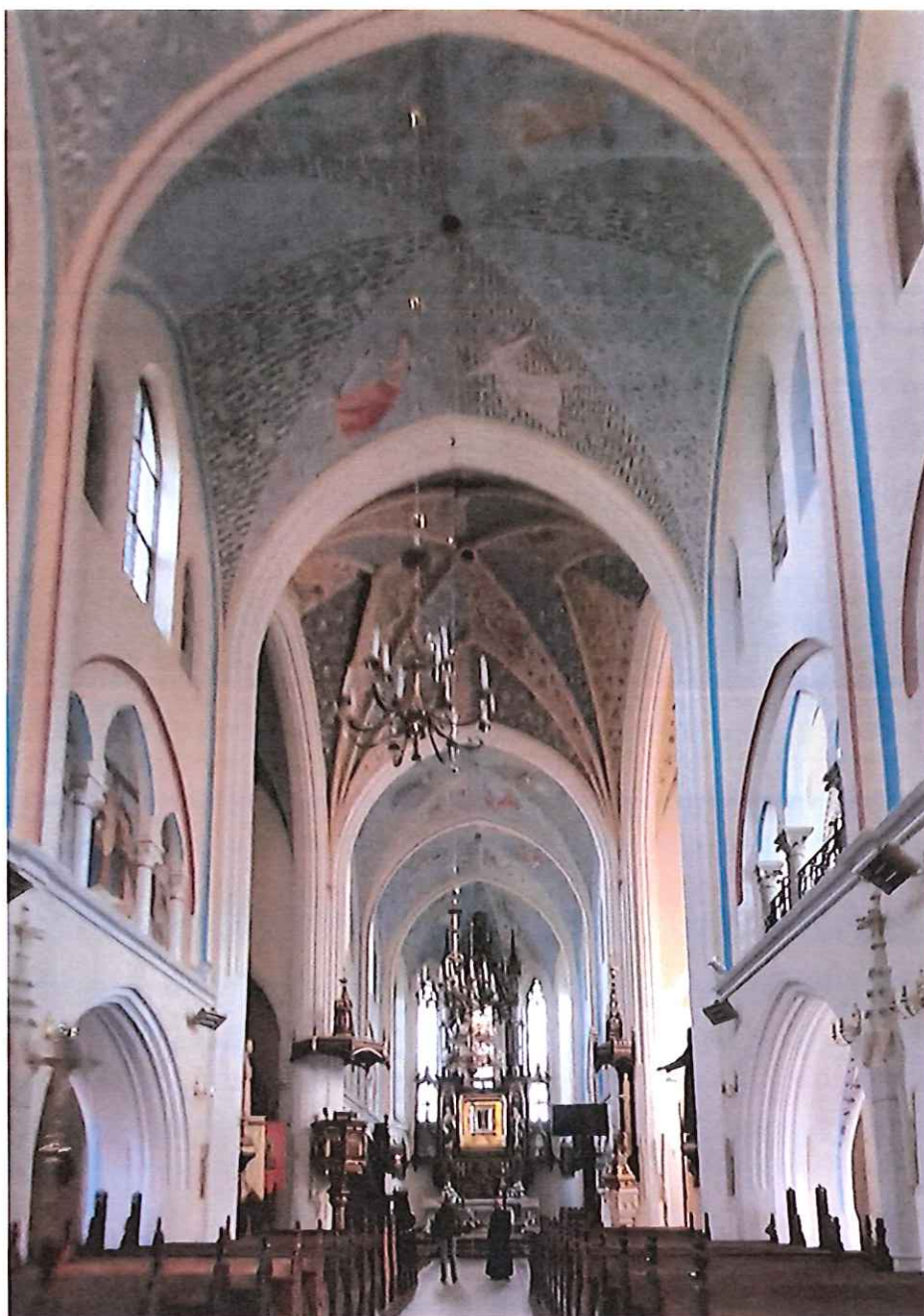
Fot. 3. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Zbliżenie elewacji kościoła. Widoczny fragment witraża nad portalem z przedstawieniem św. Stanisława Kostki (odn. fot. nr 20) oraz witrażowe nadświetlenia drzwiowe w postaci okiennych gomólek (nr 2 i 3) . Stan przed konserwacją. Widoczny stan zachowania oszklenia zewnętrznego witraży w świetle odbitym; zmatowienie, zabrudzenie, produkty korozji łączy szkła i metalowych ram zabezpieczających witraż (zdj. autorki).

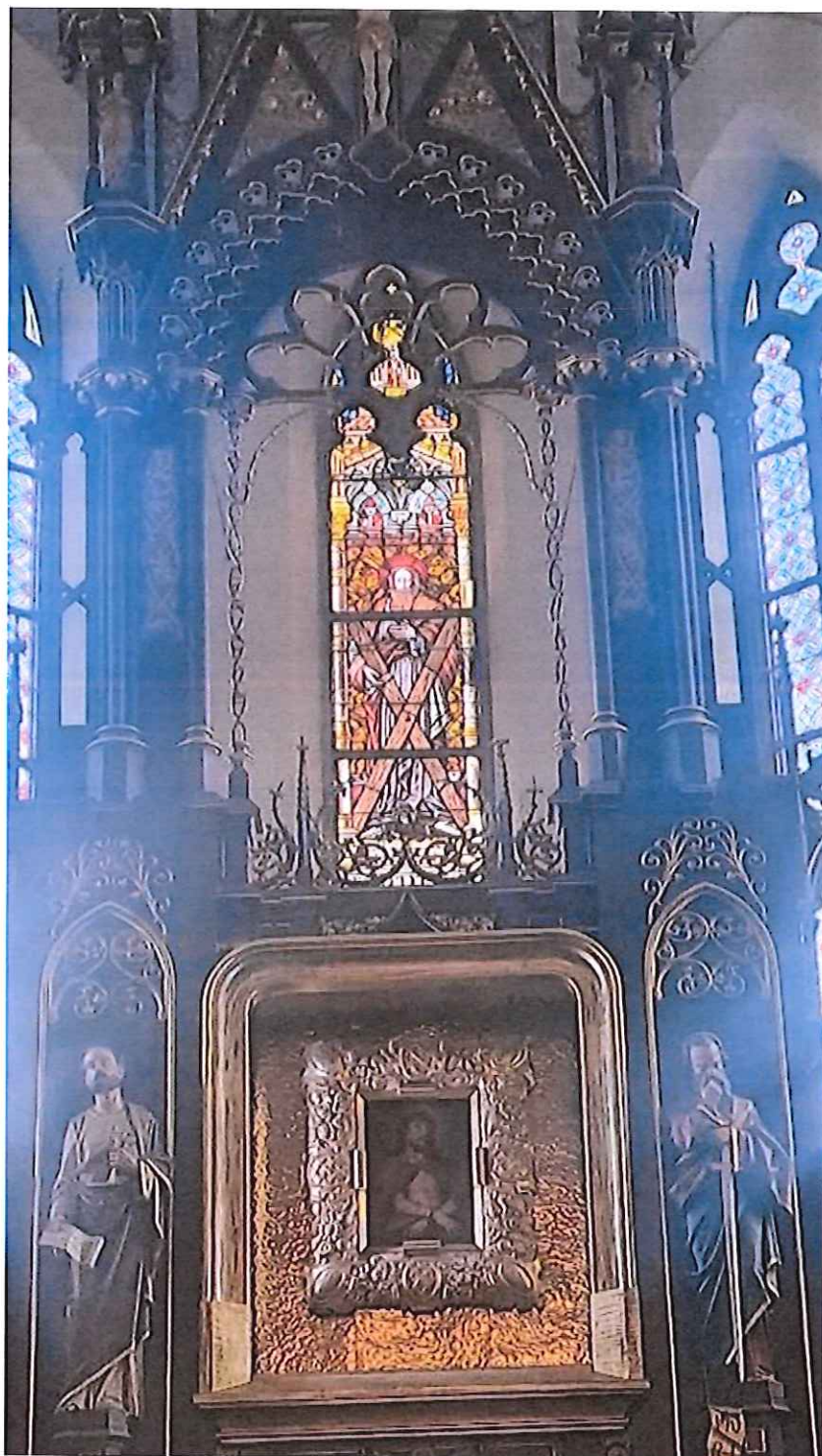
Fot. 4 i 5. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Zbliżenie elewacji kościoła. Widoczne portale z witrażowymi nadświetlami drzwiowymi w formie górnolek (odn. fot. nr 2 i 3). Stan przed konserwacją. Widoczny stan zachowania oszklenia zewnętrznego w świetle odbitym; zabrudzenie, produkty korozji na metalowych ramach zabezpieczających witraż i miejscowe ubytki szkła w witrażu odn. fot. nr 2 (zdz. autorki).

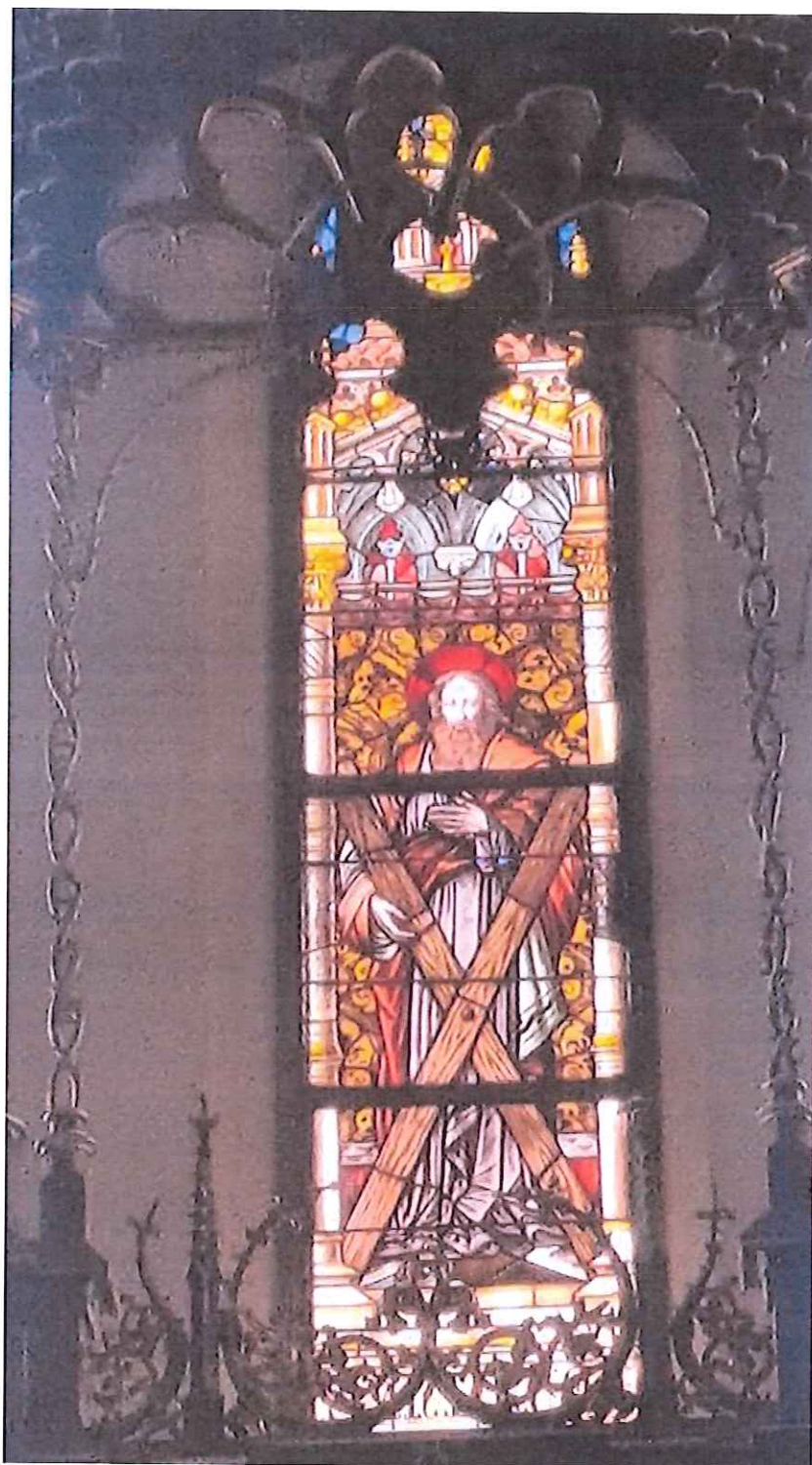
Fot. 6. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Zbliżenie elewacji kościoła. Widoczny witraż nadświetlenia drzwiowego w formie gomólek (odn. fot. nr 2). Stan przed konserwacją. Widoczny stan zachowania oszklenia zewnętrznego w świetle odbitym; zabrudzenie, produkty korozji na metalowych ramach zabezpieczających witraż i miejscowe ubytki szkła w witrażu w rogach (zdj. autorki).

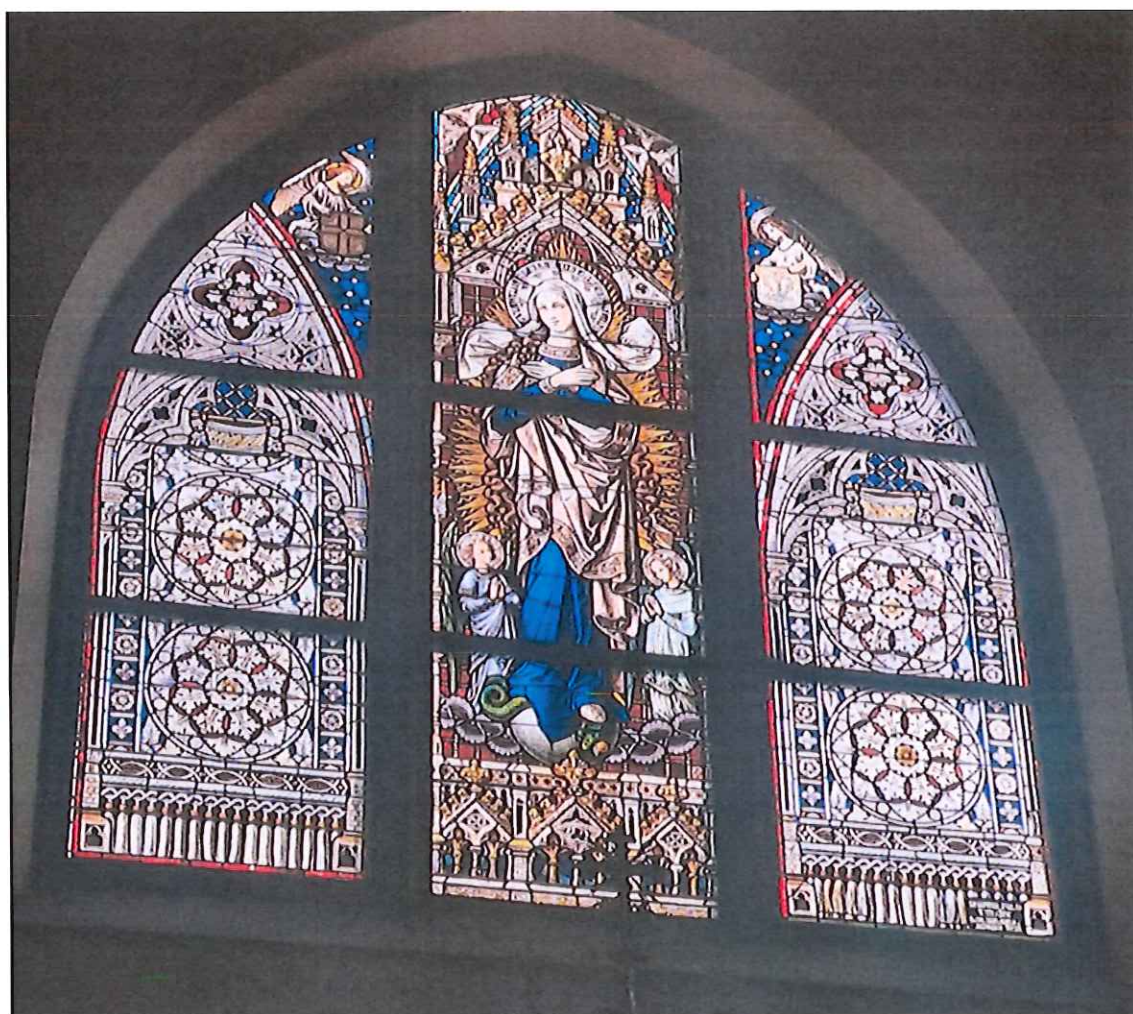
Fot. 7. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny wnętrza kościoła z widokiem na prezbiterium i nawę główną. Widoczne rozmieszczenie otworów okiennych oświetlających wnętrze kościoła. Stan przed konserwacją (zdj. autorki).

Fot. 8. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny wnętrza kościoła z widokiem na ołtarz główny i witraż św. Andrzeja (odn. fot. nr 12). Stan przed konserwacją (zdz. autorki).

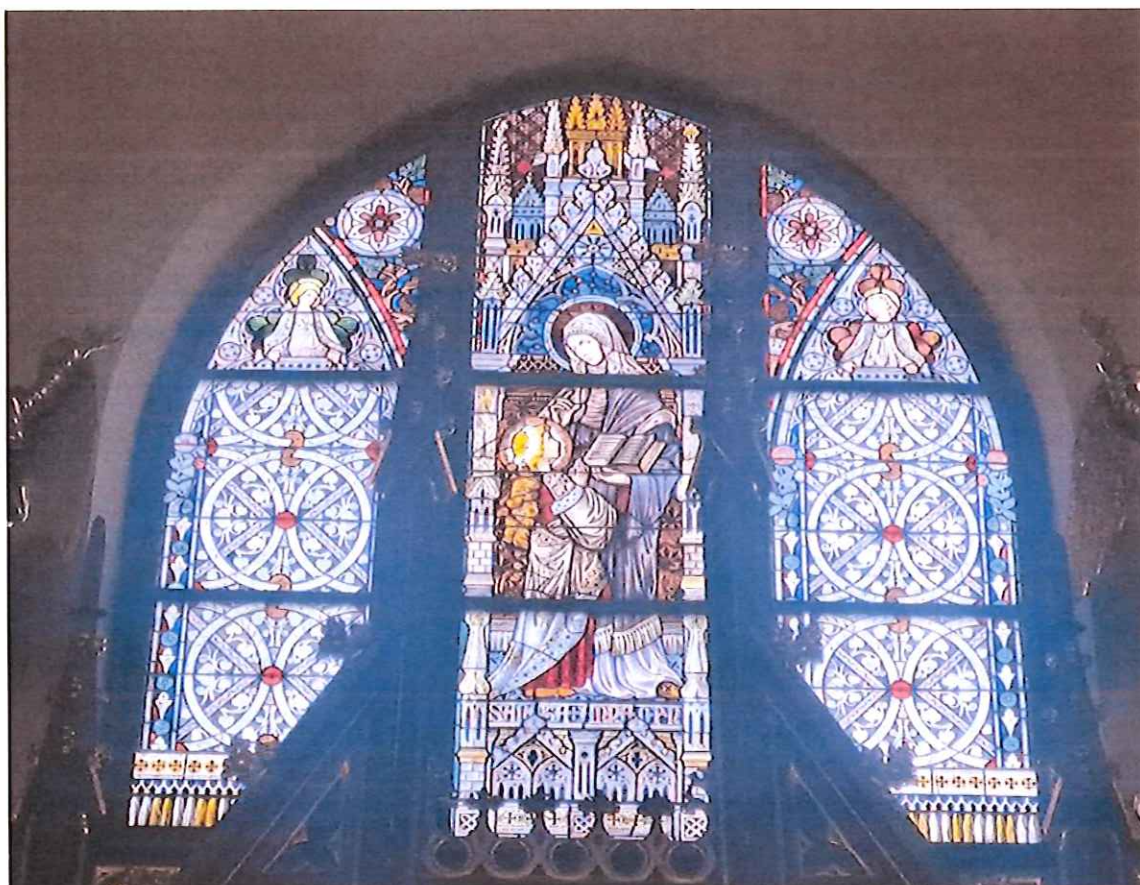
Fot. 9. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny wnętrza kościoła z widokiem na ołtarz główny i witraż św. Andrzeja (odn. fot. nr 12). Stan przed konserwacją (zdj. autorki).

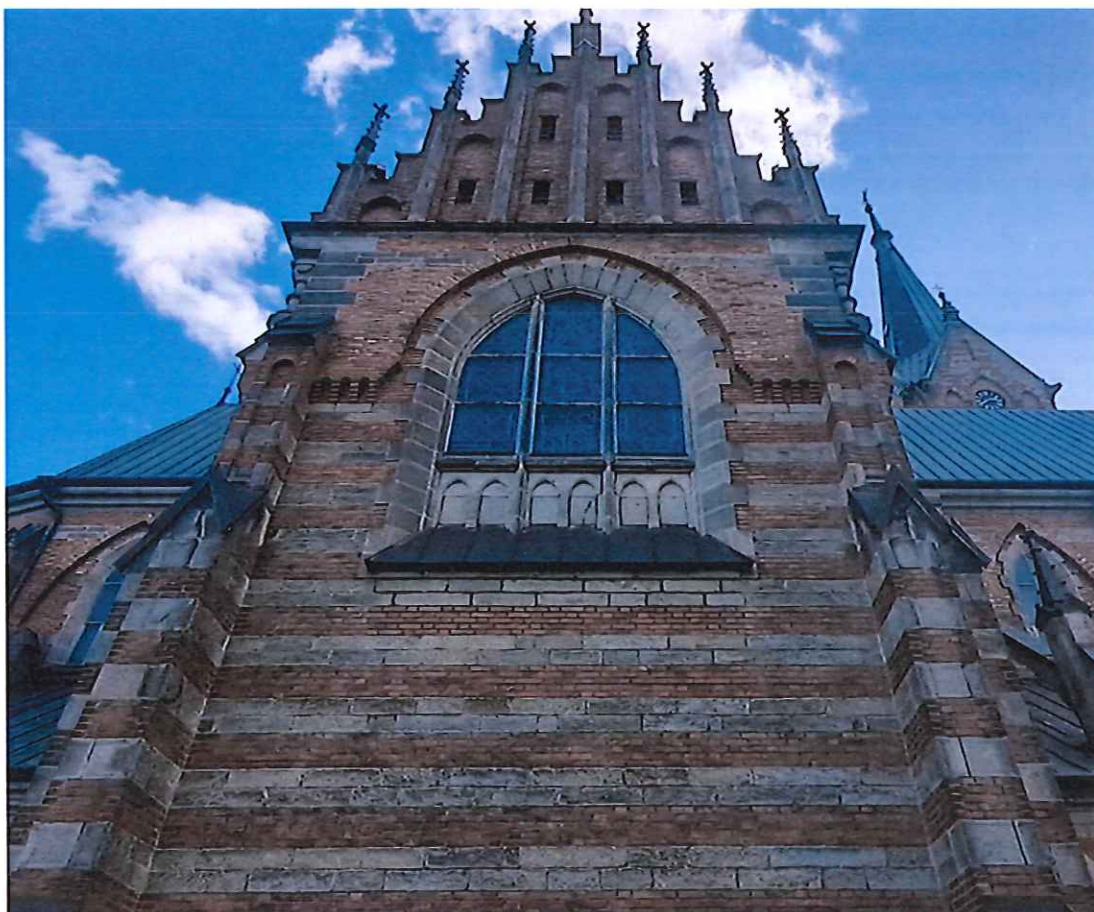
Fot. 10. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w otoczeniu aniołów w części centralnej i po bokach witraży dywanowych (odn. fot. nr 24) po stronie południowej kościoła. Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

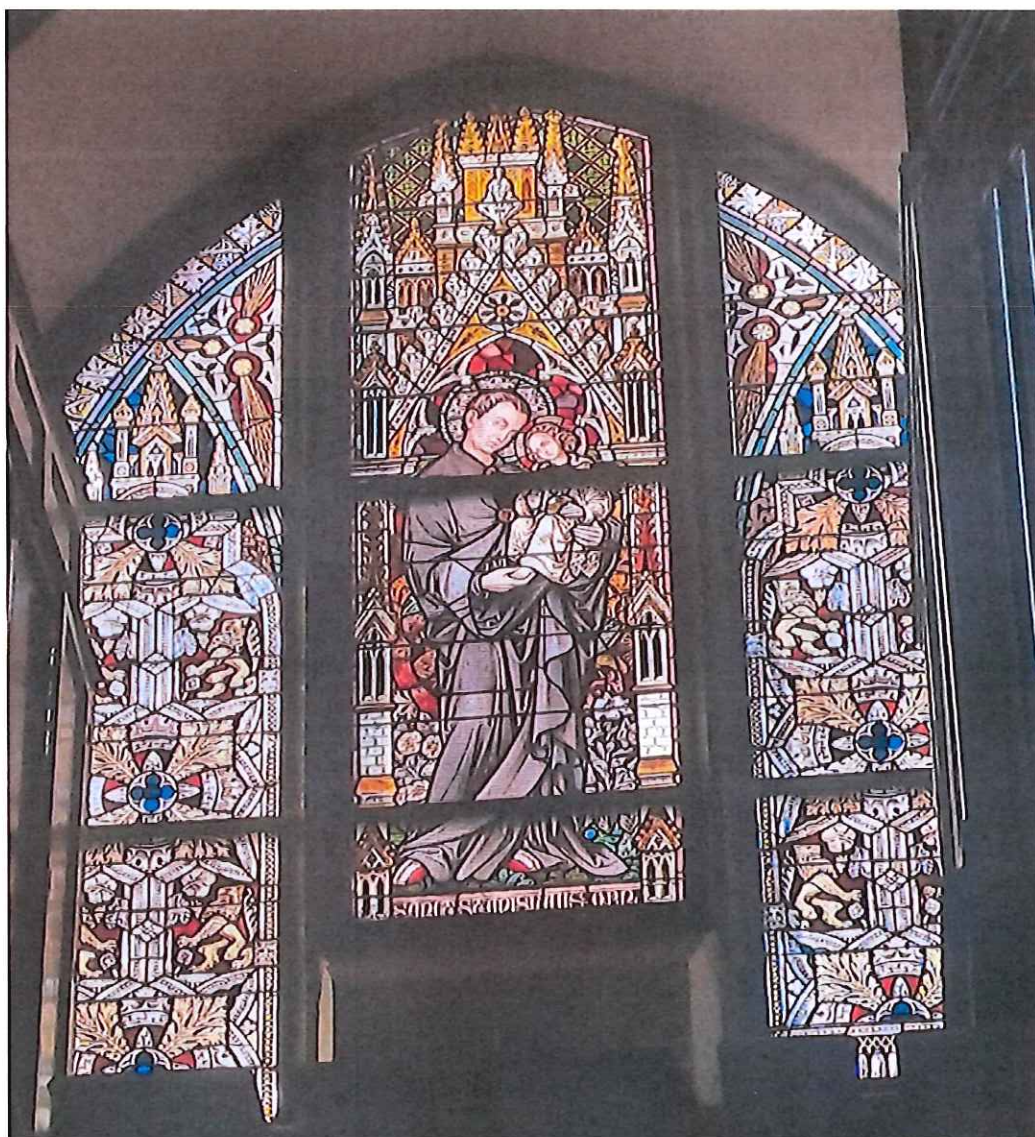
Fot. 11. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w otoczeniu aniołów w części centralnej i po bokach witraże dywanowe (odn. fot. nr 24) po południowej stronie kościoła. Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż oraz szkło ochronne zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

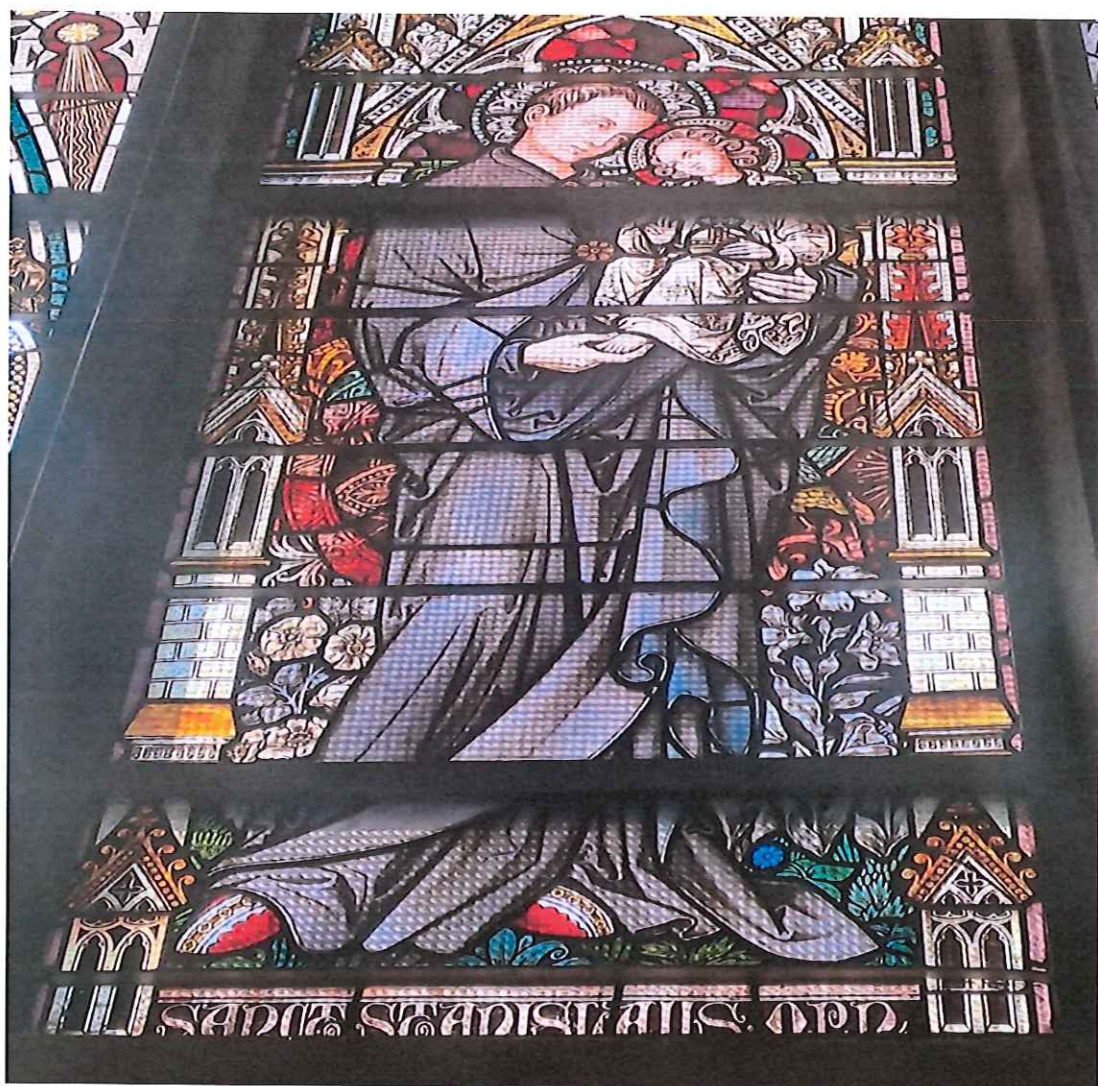
Fot. 12. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem św. Anny nauczającej Maryję i po bokach witraże dywanowe (odn. fot. nr 29), północna strona kościoła. Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

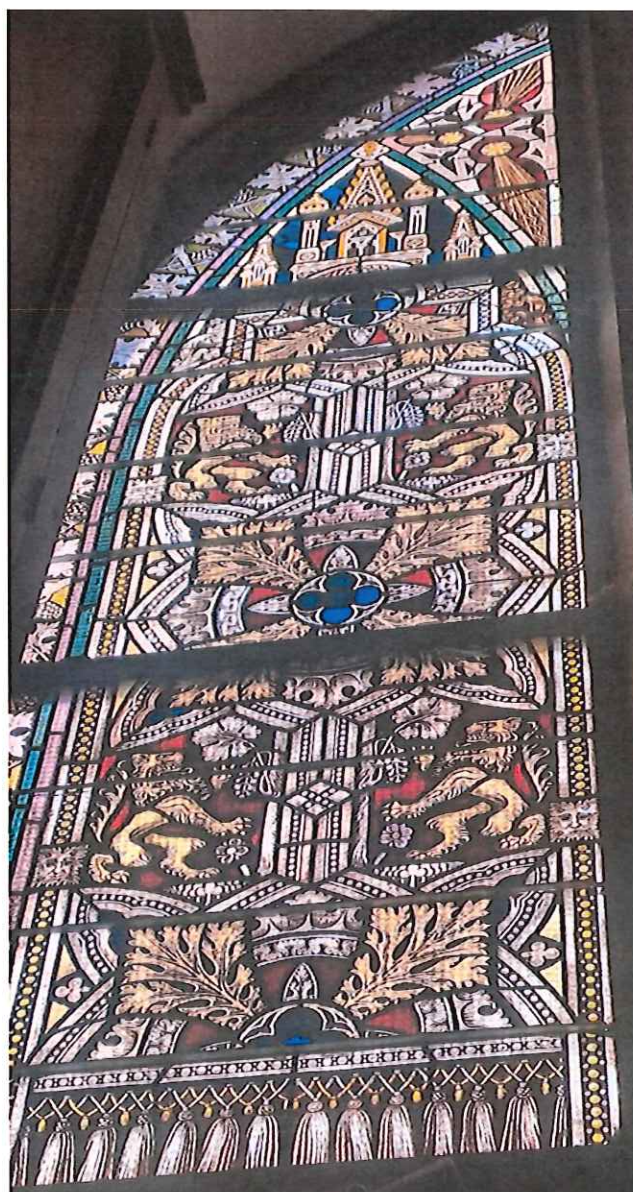
Fot. 13. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem św. Anny nauczającej Maryję (odn. fot. nr 29), północna strona kościoła. Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

Fot. 14. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem św. Stanisława Kostki w centralnej części (odn. fot. nr 20). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

Fot. 15. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Zbliżenie witraża z przedstawieniem św. Stanisława Kostki (odn. fot. nr 20). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

Fot. 16 i 17. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem św. Stanisława Kostki (odn. fot. nr 20). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdzj. autorki).

Fot. 18 i 19. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraża z przedstawieniem św. Jacka (odn. fot. nr 1). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

Fot. 20. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Zbliżenie witraża z przedstawieniem św. Jacka (odn. fot. nr 1). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

Fot. 21. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraży w kształcie plastrów miodu po stronie północnej kościoła (odn. fot. nr 30, 31, 32). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

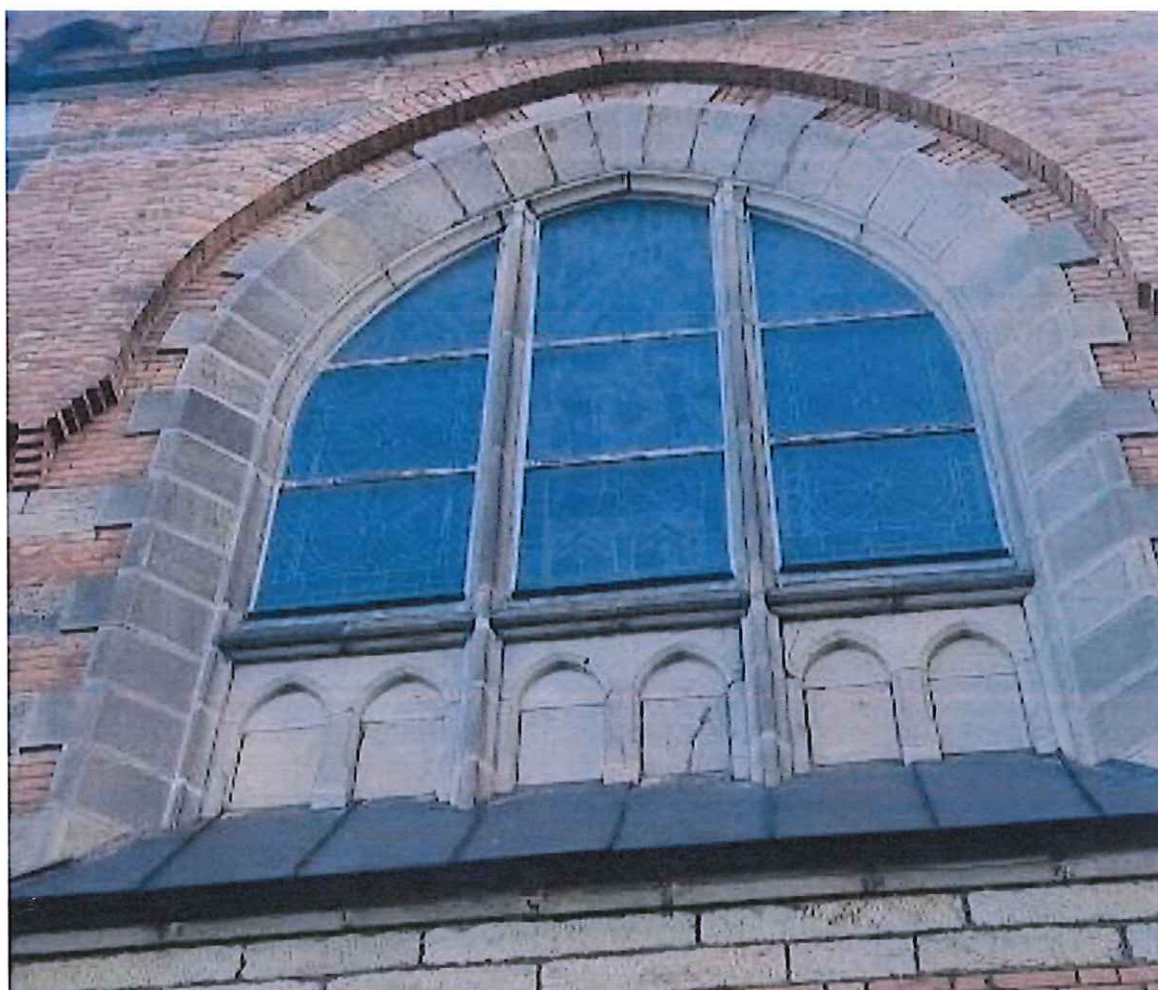
Fot. 22. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny witraży w kształcie plastrów miodu po stronie północnej kościoła (odn. fot. nr 30, 31, 32). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz metalowe ramy zabezpieczające witraż (zdj. autorki).

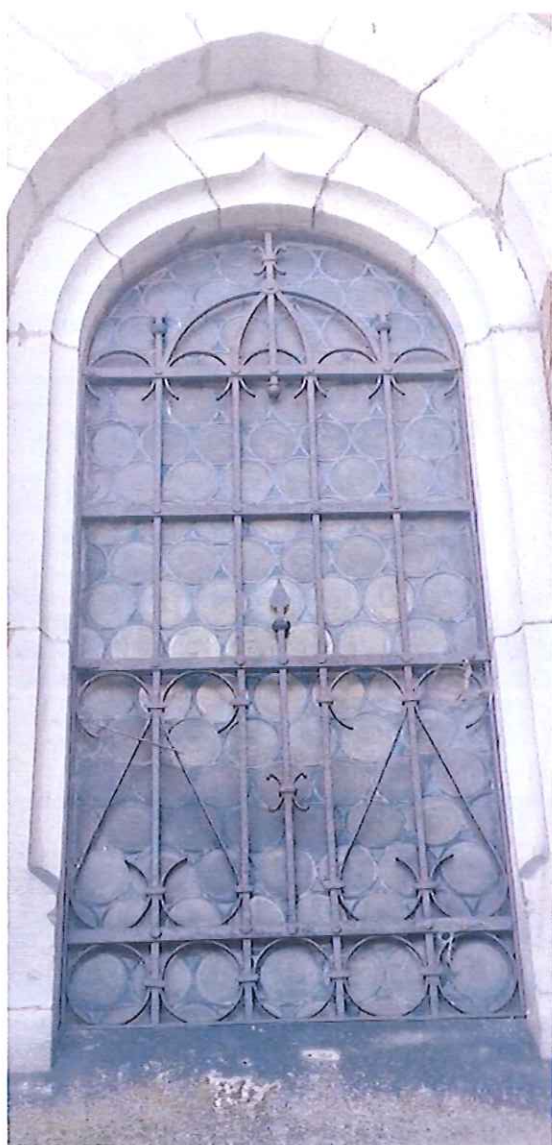
Fot. 23. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraża z przedstawieniem św. Jacka (odn. fot. nr 1) od strony zewnętrznej w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz (zdj. autorki).

Fot. 24 i 25. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok ogólny elewacji od północy (okna witrażowe dolne odn. fot. nr 17,18,19 i górne – nr 30, 31 i 32). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz. Dolne okna zabezpieczone są kratami. (zdj. autorki).

Fot. 26. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Witraż przedstawiający Maryję Niepokalaną (odn. fot. nr 29), po stronie północnej kościoła, strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz. (zdj. autorki).

Fot. 27 i 28. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Okna nawy po stronie północnej prezbiterium (odn. fot. nr 15 i 16). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne okna gomułkowe. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża, ubytki pojedynczych gomółek, widoczna korozja metalowych krat zabezpieczających okna z zewnątrz i ubytki warstwy malarskiej pokrywającej kraty (zdj. autorki).

Fot. 29. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Witraż od storny wschodniej przedstawiający patrona kościoła św. Andrzeja (odn. fot. nr 12). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz (zdj. autorki).

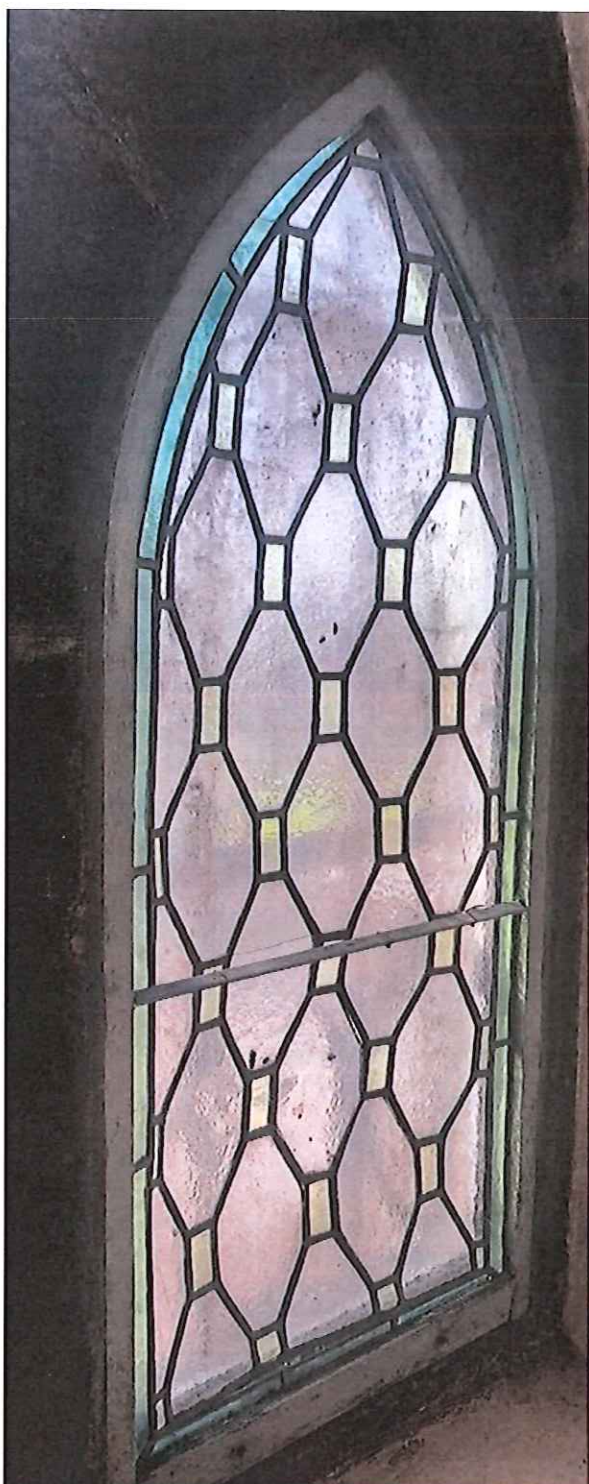
Fot. 30. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraży dywanowych od storny wschodniej (odn. fot. nr 10 i 11). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz (zdj. autorki).

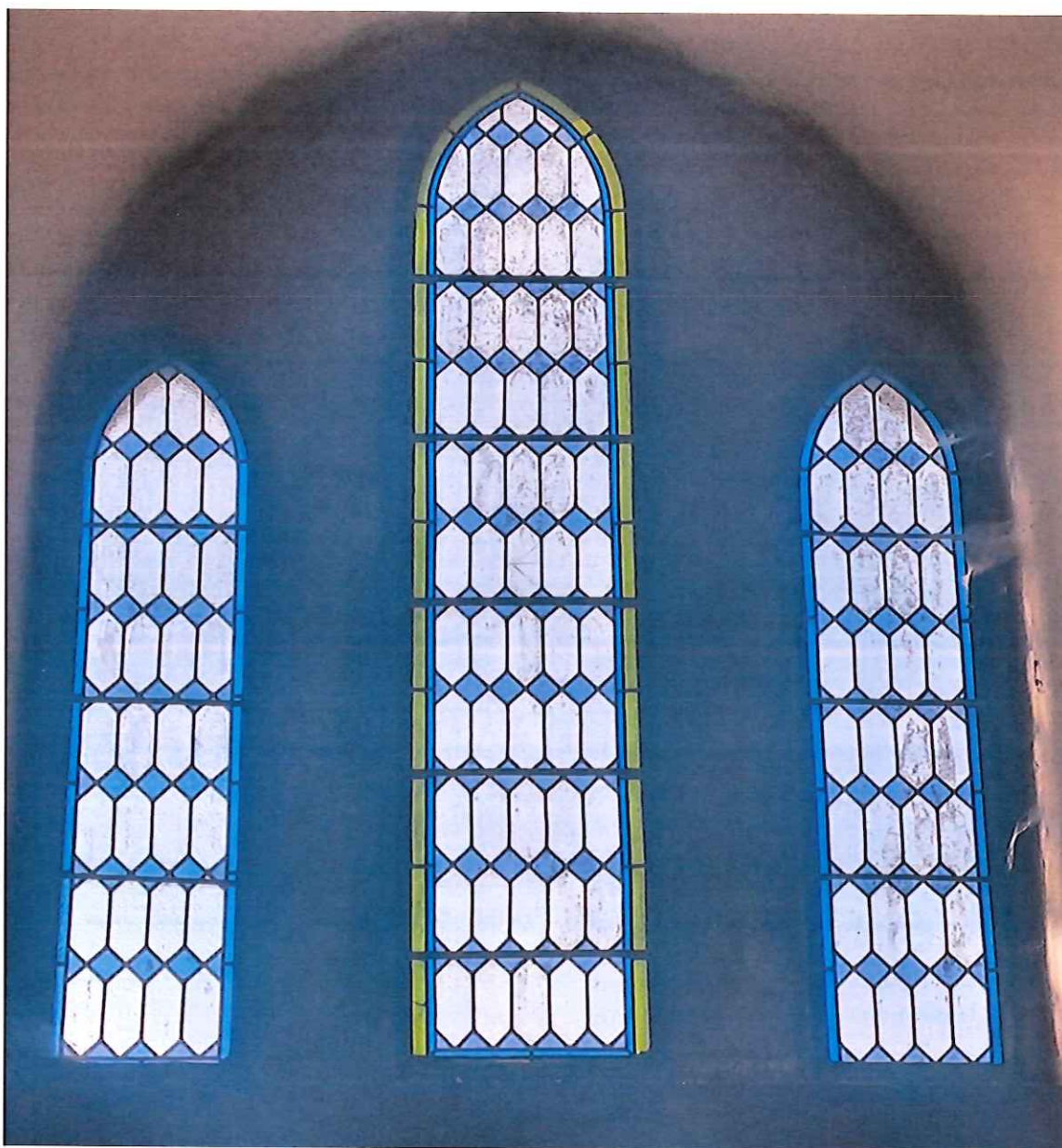
Fot. 31 i 32. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraży dywanowych od storny południowej (witraż górny odn. fot. nr 25 i dolny - nr 8). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe kraty zabezpieczające witraż dolny od zewnątrz (zdj. autorki).

Fot. 33 i 34. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraży od storny wschodniej (witraż górny odn. fot. nr 25 i dolny - nr 8). Strona zewnętrzna w świetle odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenia, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz (zdj. autorki).

Fot. 35 i 36. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraży dywanowych od storny zachodniej (witraż dolny odn. fot. nr 4). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenia, przebarwienia powierzchniowe witraża oraz widoczne oszklenie ochronne, późniejsze naprawy i łączenia drewniane i metalowe i metalowe ramy zabezpieczające witraż od zewnątrz (zdj. autorki).

Fot. 37. Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja w Ciężkowicach. Widok witraży od storny zachodniej (witraż górny odn. fot. nr 21). Strona wewnętrzna w świetle przechodzącym i odbitym. Stan przed konserwacją. Widoczne zabrudzenie i przebarwienia powierzchniowe witraża (zdj. autorki).